

VLAAMS PARLEMENT

vergadering **C198 – BUI11**

zittingsjaar 2009-2010

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese
Aangelegenheden en Internationale Samenwerking

van 27 april 2010

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Marc Hendrickx tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de wetgeving in verband met wapenhandel	3
Vraag om uitleg van de heer Marc Hendrickx tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over studiebeurzen voor het Zuiden	
Vraag om uitleg van de heer Kris Van Dijk tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over studiebeurzen voor het Zuiden	6
Vraag om uitleg van de heer Johan Verstreken tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de rol van de Vlaamse overheid tijdens het Belgisch voorzitterschap van de Task Force for International Cooperation on Holocaust Education, Remembrance and Research in 2012	10
Vraag om uitleg van de heer Marc Hendrickx tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de vervolging van homoseksuelen in Malawi	13
Vraag om uitleg van de heer Marc Hendrickx tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over het EU-statuuat van Marokko en de Westelijke Sahara	16
Vraag om uitleg van de heer Frank Creyelman tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de desinvesteringen van grote Amerikaanse multinationals	
Vraag om uitleg van de heer Lode Vereeck tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de negatieve evolutie van de buitenlandse directe investeringen (BDI) in Vlaanderen	18
Vraag om uitleg van de heer Matthias Diependaele tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de economische diplomatie	
Vraag om uitleg van de heer Karim Van Overmeire tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de uitbouw van de zogenaamde economische diplomatie van het federale niveau en de Belgische recuperatie op het vlak van de buitenlandse handel	29

■

Voorzitter: de heer Karim Van Overmeire

Vraag om uitleg van de heer Marc Hendrickx tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de wetgeving in verband met wapenhandel

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx: Ruim een maand geleden stelde mevrouw Van Heuverswyn van het Vlaams Vredesinstituut een nieuw onderzoek voor naar tussenhandel in wapens en dual-useproducten. Een aantal collega's waren daar ook aanwezig.

In haar onderzoeksresultaten heeft zij een aantal heel specifieke conclusies getrokken. Zo zou België dringend werk moeten maken van ter zake geldende EU-regelgeving. Verder moet België alle samenhangende aspecten van de problematiek van illegale wapenhandel bekijken voor een consequente bevoegdheidsverdeling en om in structurele samenwerking te voorzien. Om de interne coherentie te bewaken zou een samenwerkingsakkoord moeten worden overwogen of zouden minstens de verschillende wetteksten op elkaar moeten worden afgestemd. België heeft nood aan inzicht in de omvang en de draagwijdte van de problematiek in België en moet daarmee rekening houden bij het optimaliseren van het huidige stelsel.

Enkele dagen later stelde de directeur van het Vlaams Vredesinstituut in het weekblad Knack dat het ons land ontbreekt aan een sluitend juridisch kader. Naar aanleiding van het geval-Jacques Monsieur, de Belgisch illegale wapenhandelaar die we allemaal hopelijk slechts bij naam kennen, stelt hij dat onze wetgeving wat dat betreft nogal wat tekortkomingen en hiaten vertoont. Er is geen afdoend juridisch kader voorhanden, noch voor de vervolging, noch voor de bestraffing.

Minister-president, hoe staat u tegenover bovenvermelde conclusies en suggesties van het Vlaams Vredesinstituut? Is het een goede optie om die mee te nemen naar het Overlegcomité, ter bespreking en het afstemmen van acties?

In uw beleidsnota staat dat u werk zult maken van het Vlaams Wapenhandeldecreet dat de invoer, uitvoer en doorvoer van militair materieel en dual-useproducten in Vlaanderen moet regelen. N-VA is daar al langer vragende partij voor en steunt u daarin volledig. Uw beleidsnota vermeldt verder dat met het oog op 30 mei 2011 een en ander zou moeten kunnen worden aangenomen zodat dit decreet van kracht wordt met ingang van 1 juni 2011. Hebt u een stappenplan in dat verband? Wat is de stand van zaken? Welke suggesties zijn er met betrekking tot het Vlaams Wapenhandeldecreet?

Wat de illegale wapenhandel betreft, wijs ik op de rapporten en de juridisch bindende documenten zoals aangenomen door de Verenigde Naties, de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa (OVSE) en de EU. Met het oog op het Belgisch voorzitterschap hebt u misschien ook wel een aantal acties gepland. Door de juridische lacunes zouden we een draaischijf van illegale wapenhandel kunnen worden. Hebt u daar zicht op?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Mijnheer Hendrickx, wat uw eerste vraag betreft, zal ik een aantal zaken vertellen die u wellicht al weet. Het is belangrijk dat de conclusies van mevrouw Van Heuverswyn in een kader worden geplaatst.

De controle op de in-, uit- en doorvoer van wapens, munitie, militair materieel en daaraan verbonden technologie was tot voor de overheveling van deze materie naar de gewesten een federale bevoegdheid, die werd uitgeoefend op basis van de desbetreffende wet van 5 augustus 1991. Deze wet maakt geen melding van de controle op tussenhandel. Na enkele nieuwsberichten over het feit dat België een internationale draaischijf voor tussenhandelaars zou kunnen zijn, werd in maart 2003 de zogenaamde wet-Van der Maelen goedgekeurd, die in de Wapenhandelwet van 1991 een titel III invoegde, betreffende de bestrijding van de

illegale handel in wapens, munitie en speciaal voor militair gebruik of voor onderhandhaving dienstig materieel en de daaraan verbonden technologie.

Met betrekking tot de tussenhandel bepaalde deze titel dat elke Belg of in België verblijvende of handel drijvende vreemdeling die wenst op te treden als tussenpersoon, in het bezit moet zijn van een voorafgaande vergunning, afgeleverd door de FOD Justitie. Ook werd een definitie voor een tussenpersoon vastgelegd. Als tussenpersoon wordt beschouwd eenieder die, tegen een vergoeding of om niet, de voorwaarden creëert voor het sluiten van een overeenkomst met als voorwerp het verhandelen, de uitvoer, of de levering in het buitenland of het met dat doel voorhanden hebben van wapens, munitie, of speciaal voor militair gebruik of voor onderhandhaving dienstig materieel en de daaraan verbonden technologie, ongeacht de herkomst en de bestemming van de goederen en ongeacht of zij op het Belgisch grondgebied komen, of die een dergelijke overeenkomst sluit wanneer het vervoer door een derde wordt verricht.

Uit deze bepalingen kan worden afgeleid dat enerzijds de bevoegdheid over de controle op tussenhandel aan de FOD Justitie is opgedragen, en dat anderzijds de wet-Van der Maelen een controle op de persoon van de tussenpersoon invoerde, en niet op de activiteiten van de tussenhandel.

Enkele maanden na deze wet werd in augustus 2003 de bevoegdheid over de in-, uit- en doorvoer van wapens en de goederen voor tweërlei gebruik overgeheveld naar de gewesten met een bijzondere wetswijziging. De controle op tussenhandel werd echter niet vermeld in de tekst van de bijzondere wet zodat titel III van de Wapenhandelwet van 5 augustus 1991 federale materie is gebleven, wat werd aangehaald door mevrouw Van Heuverswyn. Dat betekende in de praktijk dat de FOD Justitie bevoegd bleef voor het afleveren van de betrokken voorafgaande vergunning.

Dit is de situatie vandaag. De Vlaamse overheid is niet bevoegd voor het afleveren van de voorafgaande vergunning aan potentiële tussenpersonen, laat staan dat zij gemachtigd zou zijn om de toepasselijke regels aan te passen. In het ontwerp van decreet over de wapenhandel kan dan ook niet worden geraakt aan de federale bevoegdheid over tussenhandel in militaire goederen, tenzij we op dat domein verder zouden zitten. Het is wel zo dat de Dienst Controle Wapenhandel alle informatie over 'brokers' of tussenhandelaars in militair materieel die hij ontvangt, in het verleden steeds heeft overgemaakt aan de FOD Justitie en dat hij dat in de toekomst ook verder zal blijven doen. De Dienst Controle Wapenhandel acht samenwerking en informatie-uitwisseling dan ook essentieel. De problematiek over de controle op tussenhandel in militair materieel en de bevindingen van het rapport zullen dus in essentie op federaal niveau moeten worden aangepakt. Over deze kwestie heeft in het verleden al ambtelijk overleg plaatsgevonden tussen het Vlaamse Gewest en de FOD Justitie. In ieder geval zal het Vlaamse Gewest steeds de federale overheid blijven bijstaan en informatie verschaffen vanuit zijn bevoegdheid. Het is evenwel zo dat naar aanleiding van de nieuwe Dual-useverordening 428 van 5 mei 2009, waarbij sinds de inwerkingtreding op 27 augustus 2009 tussenhandeldiensten onder vergunning staan, afgesproken moest worden welke instantie deze vergunningen zou afleveren. Deze informatie moest ook overgemaakt worden aan de Europese Commissie. De Dienst Controle Wapenhandel heeft hiertoe alle betrokken actoren uitgenodigd om gezamenlijk af te spreken welke instantie deze vergunning zou afleveren.

De volgende actoren werden uitgenodigd voor een overleg op 27 augustus 2009: FOD Buitenlandse Zaken, FOD Economie, FOD Justitie, Administratie der Douane en Accijnzen en de vergunningsdiensten van de gewesten. De afspraak die gemaakt werd, is dat de vergunningsdiensten van de gewesten deze vergunningen afleveren. Hierbij moet opgemerkt worden dat voor dual-usegoederen, de transacties van de tussenhandeldiensten zelf onder vergunning staan en dat dus technische kennis over dual-usegoederen vereist is om deze transacties te beoordelen. Het is duidelijk dat de vergunningsdiensten van de gewesten over

deze technische kennis beschikken. Verder is het ook zo dat er een duidelijk territoriaal aanknopingspunt met een specifiek gewest kan worden gemaakt in de behandeling van deze dossiers en dat er dus geen extraterritoriale aanknopingspunten zijn die het moeilijk zouden maken om uit te maken welk gewest bevoegd is. De Dual-useverordening bevat immers het territoriale aanknopingspunt waarbij de autoriteiten bevoegd zijn waar de tussenhandelaar ingezetene of gevestigd is. Tot hier, mijnheer Hendrickx, het antwoord op uw eerste vraag, dat ons, gelet op de staatshervormingen, heeft gebracht tot deze materie en waarover ik u hopelijk wat meer duiding heb gegeven.

Over de tweede vraag kan ik heel duidelijk en direct zijn. Het opstellen van het ontwerp van decreet, waarbij u nog eens uitdrukkelijk herhaalt – en dat waardeer ik zeer – dat u dat volledig ondersteunt, is toevertrouwd aan de Dienst Controle Wapenhandel, die over alle aspecten van dit decreet interne werkgroepen heeft georganiseerd en die met alle relevante overheidsactoren overleg heeft gepleegd. Momenteel wordt daaraan de laatste hand gelegd. In de nabije toekomst zal het ontwerp dan afgetoetst worden bij andere relevante actoren, zoals het Vredesinstituut, relevante ngo's en de betrokken industrie. Vervolgens zal de tekst worden voorgelegd aan de regering en zullen alle adviezen worden aangevraagd die noodzakelijk zijn bij een dergelijk ontwerp, zoals het taal- en wetgevingstechnisch advies, de Inspectie van Financiën, de SERV, de Strategische Adviesraad Internationaal Vlaanderen en de Raad van State. Als deze procedures doorlopen zijn, hoop ik dat we ook hier in dit parlement een zeer constructieve discussie daarover kunnen hebben. Het spreekt natuurlijk voor zich dat ik daarbij rekening moet houden met de bevoegdheden waarover we beschikken.

We zijn daar dus al een tijdje mee bezig en ik ga ervan uit dat we binnenkort de volgende stappen kunnen zetten.

Wat betreft de derde vraag, heeft de Vlaamse overheid de bevoegdheid over de in-, uit- en doorvoer van wapens, munitie, militair materieel en daaraan verbonden technologie. Voor deze transacties worden vergunningen afgeleverd en kan het beleid vorm worden gegeven. Binnen dit kader van de legale wapenhandel worden de overtredingen op de wetgeving nu al strikt opgevolgd. De Dienst Controle Wapenhandel gebruikt de instrumenten die de wetgeving toelaat om onder andere de in-, uit- en doorvoer van wapens zonder vergunning of op basis van vervalste documenten te voorkomen en te laten bestraffen. Op basis van vaststellingen door en in samenwerking met andere diensten, zoals de douane, de federale en lokale politie en de parketten, worden onrechtmatige handelingen binnen het legale circuit aangepakt door middel van strafrechtelijke vervolging van overtreders en het schorsen van vermoedelijke overtreders. De bestrijding van de illegale wapenhandel moet daarvan duidelijk onderscheiden worden en is de bevoegdheid van de federale overheid en meer bepaald de FOD Justitie en de federale politie. De algemenere bevoegdheid betreffende non-proliferatie, wapenbeheersing en ontwapening behoren tot de bevoegdheid van de FOD Buitenlandse Zaken. De bekommernis om de bestrijding van de illegale wapenhandel is uiteraard heel belangrijk en wordt volkomen door mij gedeeld, vandaar dat er waar mogelijk samengewerkt wordt met de bevoegde diensten om hiertegen op te treden. We zullen elke opportuniteit aangrijpen om dat ook te doen.

Ziehier het antwoord op uw vragen. Ik ga ervan uit dat u nu zeker gaat uitkijken naar het ontwerp van decreet, dat wat mij betreft zo snel mogelijk hier in deze commissie en in dit parlement kan worden besproken.

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx: Minister-president, ik kijk met veel ongeduld uit naar het ontwerp van decreet dat nu bij de Dienst Controle Wapenhandel zit, maar ik heb er alle vertrouwen in dat u de deadline van mei 2011 die u zelf hebt gesteld, zult halen. Het ontwerp zal hier nog passeren en wij zullen onze zeg nog kunnen doen. Ik dank u voor het zeer uitgebreide en gedetailleerde antwoord.

Uit het antwoord op de eerste vraag heb ik begrepen dat u ook vaststelt dat er een aantal scheeftrekkingen zijn in het beleid ter zake omdat er bepaalde bevoegdheden op het federale niveau zitten, vooral wat betreft de toekenning van de vergunningen aan de tussenhandelaars. Dat leidt soms tot een moeilijke samenwerking. U doet er echter alles aan om de diensten op elkaar te laten afstemmen, en ook wat betreft de illegale wapenhandel zal er kordaat worden opgetreden.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Marc Hendrickx tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over studiebeurzen voor het Zuiden

Vraag om uitleg van de heer Kris Van Dijk tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over studiebeurzen voor het Zuiden

De voorzitter: Het antwoord wordt gegeven door minister-president Peeters.

De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx: Minister-president, al tientallen jaren reikt België studiebeurzen uit aan studenten van landen uit het zuiden, dus landen uit Afrika, Azië en Zuid-Amerika.

In het tijdschrift MO van maart 2010 verscheen een artikel over het gebrek aan strategie en beleid bij de Belgische ontwikkelingssamenwerking in verband met deze studiebeurzen voor het zuiden. De auteur schudt dit niet zomaar uit zijn mouw, hij baseert zich op een interne nota van bevoegd federaal minister Michel. In een visietekst, jammer genoeg alleen beschikbaar in het Frans, stelt hij: “L’octroi de bourses d’études (...) n’a jamais fait l’objet d’une stratégie établie en commun avec les différents acteurs octroyant des bourses dans le cadre de leurs programmes respectifs.”

Het artikel in MO klaagt onder andere het gebrek aan cijfermateriaal aan. Vandaag heeft de overheid geen zicht op het aantal uitgereikte beurzen, de herkomst van de beursstudenten, hun slaagkansen en het aantal studenten dat naar het land van herkomst terugkeert. In de nota staat: “Il n’existe d’ailleurs aucune statistique immédiatement disponible ni sur le nombre de bourses octroyées...”

Ook over de impact in de ontwikkelingslanden is er geen tot weinig informatie beschikbaar. Geven de teruggekeerde studenten, als ze al zouden terugkeren, hun expertise ter plaatse door? In hoeverre zijn ze een katalysator voor de lokale ontwikkeling? Volgens de auteur van het artikel is dit toch het einddoel van ontwikkelingsgeld en ik kan hem daarin volgen. De Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR) zou in dat kader ondertussen bezig zijn met het opstarten van een soort alumninetwerk om daar wat zicht op te krijgen.

Ten slotte staat in het artikel dat het totale beurzenbedrag voor 2009 op 37 miljoen euro geschat wordt en dat bevoegd minister Michel laat weten dat hij het aantal beurzen, en naar ik aanneem ook het budget, wil verdubbelen tegen 2015.

Minister-president, een eerste vraag betreft een principiële kwestie. U kent onze uitgangspunten ter zake. De combinatie ontwikkelingssamenwerking en onderwijs is een regionale materie. Bijgevolg zou Vlaanderen zelf moeten kunnen beslissen over dit beleid en de bijhorende fondsen. Kunt u zich in deze denkpiste vinden? Plant u acties om dit beurzenbeleid naar Vlaanderen te halen?

Dit federale beurzenbeleid wordt vandaag mijns inziens niet afgestemd op de Vlaamse strategie in verband met ontwikkelingssamenwerking. Vlaanderen concentreert zich op drie landen in Zuidelijk Afrika: Zuid-Afrika, Mozambique en Malawi. Deze landen worden –

naast een hele reeks andere landen – ook als partnerlanden vermeld op de website van Ontwikkelingssamenwerking. In hoeverre houdt men rekening met ons ontwikkelingsbeleid?

De analyse van het beurzenbeleid uit het verleden is nog aan de gang. De eindresultaten worden binnen een paar maanden verwacht. Aangezien de materie in principe regionaal is, kan deze analyse nuttig zijn voor de gemeenschappen om hun eigen beurzenbeleid op te starten in plaats van nog tijd, geld en energie te stoppen in een tijdelijk federaal overgangsbeleid. Zo ziet minister Michel het echter niet. Hij wil het helemaal federaal houden. Plant u hierover overleg met het federale niveau en uw collega van de Franse Gemeenschap? Worden de onderwijsministers hierbij ook betrokken?

Plant u ook overleg in verband met de implementatie van een systeem van statistische analyse in de toekomst? Zo is het wellicht interessant om gegevens te verzamelen op een manier die bijvoorbeeld de EU-vergelijkingstoets kan doorstaan of een internationale vergelijking mogelijk kan maken.

Minister Michel ziet het beurzenbeleid als een onderdeel van de Belgische diplomatie. Kunt u hiermee akkoord gaan, of vindt u veeleer dat het beurzenbeleid geheel moet passen in het kader van de Vlaamse diplomatie?

De voorzitter: De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck: Voorzitter, ik zou kort een aantal aanvullende vragen willen stellen. Ik heb mijn vragen oorspronkelijk tot de minister van Onderwijs gericht. Ik begrijp dat beide vragen om uitleg uiteindelijk zijn samengevoegd.

Ik ben vooral bekommerd om de manier waarop we vanuit onze bevoegdheid voor het onderwijs tot betere afspraken met de Franse Gemeenschap kunnen komen. Die afspraken moeten op het federale beleid zijn gericht. We kunnen ons over een aantal zaken immers nog bijkomende vragen stellen.

Het is zeker niet mijn bedoeling de inleiding te herhalen die de heer Hendrickx daarnet naar voren heeft gebracht. Ik zou het hier vooral willen hebben over de vierde, vijfde en zesde vraag in de tekst van mijn eigen vraag om uitleg. Die vragen hebben specifiek betrekking op het onderwijs.

Welke gegevens houden de Vlaamse actoren bij? Ik denk onder meer aan het aantal studenten, de landen van herkomst en het slaagpercentage. Bestaat er in dit verband een beleidsaanbeveling? Het zou de bedoeling kunnen zijn later tot een vergelijking of een consolidatie van de gegevens te komen.

In het artikel wordt tevens de vraag gesteld of de universiteiten bereid zijn hun aanbod te rationaliseren. Ze zouden moeten beslissen op welke domeinen ze zich internationaal willen profileren. Welke opleidingen hebben de grootste toegevoegde waarde voor de ontwikkelingslanden? Hoe kunnen we dit vanuit Vlaanderen verder aanpakken?

Hoe kunnen de Vlaamse studenten beter en meer in contact komen met deze opleidingen en met hun deelnemers? Dit zou hen immers in staat stellen hier zelf een meerwaarde uit te halen.

We zijn er ons van bewust dat de Vlaamse Regering een collegiaal orgaan is. Deze vragen hebben betrekking op het beleidsdomein Onderwijs. Ik neem evenwel aan dat de antwoorden voldoende op elkaar zijn afgestemd. Ik kijk dan ook uit naar het antwoord van de minister-president op deze in onze ogen zeer relevante vragen.

De heer Karim Van Overmeire: Ik zou me in persoonlijke naam bij de vraagstellers willen aansluiten. Het belangrijkste element lijkt me het ontbreken van cijfermateriaal. Hoe kan de Vlaamse Regering een beleid voeren zonder over de nodige cijfers te beschikken? Ik kijk ernaar uit twee verschillende cijfers te krijgen.

Ten eerste, we kunnen mensen uit het Zuiden opleiden door ze naar hier te halen of door ze ter plekke op te leiden. Als ze eenmaal zijn opgeleid, moeten ze natuurlijk wel in hun eigen land blijven. Dit is een gigantisch probleem. Enkele weken geleden was ik in Burundi. Ik kreeg daar te horen dat mensen die zijn opgeleid, onmiddellijk vertrekken naar landen waar ze met die opleiding het tienvoudige kunnen verdienen. Ze blijven niet in hun eigen land. Hoe kunnen we uit deze helse cirkel geraken? Over welke instrumenten beschikt de Vlaamse Regering hiertoe? Dit is enigszins een open vraag. Ik zie niet goed in hoe we mensen kunnen verplichten de rest van hun leven in hun eigen land te blijven.

Ten tweede, het betreft hier een Belgisch beleid. Een aantal mensen worden naar hier gehaald. Hoeveel van die mensen komen in Nederlandstalige en in Franstalige universiteiten en hogescholen terecht? Volgens mij omvat deze discussie een communautair element. Ik kan me niet van de indruk ontdoen dat de ontwikkelingssamenwerking anno 2010 nog steeds zeer sterk Franstalig is. Het beurzenbeleid is heel sterk op de Franstalige universiteiten en hogescholen georiënteerd. Misschien kan de minister-president ons hierover wat interessant cijfermateriaal bezorgen.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, ik zal het straks nog even over het cijfermateriaal hebben. U hebt zelf aangehaald dat het belangrijk is mensen een goede opleiding te verstrekken. Ze verplichten te blijven, is echter een heel ander paar mouwen. Ook voor ons vormt de braindrain een probleem. We hebben getracht dat op te lossen. Door attractievere programma's aan te bieden, proberen we de mensen weer naar hier te halen. Dat is een hele karwei.

Ik wil nog een voorafgaande opmerking maken. Ik ga ervan uit dat iedereen beseft dat de federale regering ontslag heeft genomen. Er zijn hier nog vragen die een reactie vergen op het optreden van minister Michel of van de minister van Buitenlandse Zaken. Het feit dat de federale regering ontslagnemend is, biedt ons de gelegenheid onze posities verder te ijkten. Bepaalde federale ministers zullen na de komende verkiezingen misschien taken krijgen. Ik wil daar zeker niet op vooruitlopen. Een goed verstaander heeft maar een half woord nodig.

De voorzitter: Minister-president, u bent zeer cryptisch.

Minister-president Kris Peeters: Deze vragen om uitleg hebben betrekking op de combinatie tussen ontwikkelingssamenwerking en onderwijs. In principe is het onderwijs een deelstaatmaterie. De bijzondere wet van 13 juli 2001 houdende de overdracht van diverse bevoegdheden aan de gewesten en de gemeenschappen bepaalt dat de onderdelen van de ontwikkelingssamenwerking die in het verlengde van de deelstaatbevoegdheden liggen, aan de gemeenschappen en de gewesten worden overgedragen. Op zich is dit duidelijk. Tot op heden is aan deze bepaling in de bijzondere wet echter geen uitvoering gegeven. Daardoor wordt de universitaire ontwikkelingssamenwerking nog steeds door de federale overheid gefinancierd. Het onderwijs is nochtans een exclusieve gemeenschapsbevoegdheid.

De federale financiering van de ontwikkelingssamenwerking verloopt langs de Vlaamse Interuniversitaire Raad-Universitaire Ontwikkelingssamenwerking (VLIR-UOS). Sinds 1998 is dit de verantwoordelijke actor die namens de Vlaamse universiteiten voor het geheel van de universitaire ontwikkelingssamenwerking in Vlaanderen instaat. Het beurzenbeleid van die VLIR-UOS is daar een belangrijk onderdeel van. Beursaanvragers uit een ontwikkelingsland kunnen zich kandidaat stellen voor korte opleidingsprogramma's in Vlaanderen, masterprogramma's aan Vlaamse universiteiten of PhD-beurzen voor specifieke programma's. De bevoegdheid hiervoor zit volledig bij VLIR-UOS. Deze beurzen worden betaald met budget van de federale overheid.

Mocht u daaraan twijfelen, kan ik u zeggen dat de Vlaamse Regering voorstander blijft van de uitvoering van de bijzondere wet van 2001. De Vlaamse Regering is er dus ook voorstander van om het universitaire beurzenbeleid in het kader van de ontwikkeling-

samenwerking naar Vlaanderen te halen. Gesprekken daarover moeten gevoerd worden in het kader van de onderhandelingen over een verdere staatshervorming. De Vlaamse Regering blijft ijveren voor de uitvoering van akkoorden gesloten in het verleden, om zo onder meer tot een zo coherent mogelijke bevoegdheidsverdeling te komen. Ik ga ervan uit dat u dat wist.

VLIR-UOS hanteert landenlijsten voor de beurzenprogramma's die door de federale overheid vastgelegd worden. De Vlaamse partnerlanden in Zuidelijk Afrika behoren tot de groep van landen die een beroep kunnen doen op die beurzen. Op deze manier is een minimale afstemming met onze Vlaamse partnerlanden voor ontwikkelingssamenwerking verzekerd. Dat is een kort antwoord. Meer kan ik daar niet aan toevoegen.

U had ook een vraag over minister Michel en zijn pleidooi. Ik sluit niet uit dat deze evaluatie inderdaad interessante en relevante resultaten kan opleveren. Ik zal de eindresultaten daarvan zeker laten bestuderen. In de huidige context heeft de Vlaamse Regering er niet voor gekozen om een eigen of parallel universitair beurzenbeleid te ontwikkelen binnen haar beleid inzake ontwikkelingssamenwerking. Zoals ik daarnet immers heb gezegd, gaan wij voor een regionalisering. Als gevolg daarvan kan ook niet gesproken worden van een Vlaams beurzenbeleid in die zin, en ook niet over allerlei vormen of mechanismen van afstemming tussen het federale en het Vlaamse beleid ter zake. Dat alles betekent niet dat de Vlaamse Regering in het geheel geen beurzen ter beschikking stelt in het kader van haar internationaal beleid. Mijnheer Hendrickx, ik heb een overzicht bij me, dat ik u zo dadelijk zal bezorgen. Ik veronderstel dat het niet nodig om voor te lezen welke beurzen wij allemaal verstrekken.

U en de voorzitter hebben het ook over statistische analyses en dergelijke meer. De meeste van die vragen hebben betrekking op de afspraken en de interactie tussen de federale overheid enerzijds, die daarvoor vandaag de politieke verantwoordelijkheid draagt, en VLIR-UOS anderzijds, die de Vlaamse actoren op dit domein overkoepelt. Alle praktische modaliteiten en afspraken in verband met de selectie van kandidaten, het toekennen van beurzen, de registratie en rapportering van kwantitatieve en kwalitatieve gegevens – aantallen, herkomstlanden, slaagpercentages enzovoort – zijn vastgelegd in een meerjaren-overeenkomst tussen beide of behoren tot de autonomie van de betrokken Vlaamse onderwijsinstellingen. In verband met dit soort elementen bestaat met andere woorden momenteel geen Vlaamse aanpak, voor zover daarmee bedoeld wordt een aanpak van de Vlaamse overheid. Die is daarin immers momenteel geen partij.

Informatie-uitwisseling, overleg en studie van de huidige federale beleidspraktijk kunnen ongetwijfeld nuttige en leerrijke inzichten opleveren. Ik begrijp echter dat het momenteel nog wat vroeg zou zijn, om me zacht uit te drukken, om over te gaan tot allerlei statistische analyses, als de vaststelling correct is dat vandaag vooral de gegevens ontbreken waarop die analyses moeten worden toegepast. Ik laat deze problematiek wel bekijken. U hebt gelijk dat we maar zinnige zaken kunnen zeggen als we beschikken over meer facts and figures. Op basis daarvan kan dan een zinnig beleid worden gevoerd.

We hebben van minister Smet vrij laat, om 13.30 uur, iets ontvangen. Mijnheer Van Dijk, ik ga ervan uit dat als mijn antwoord niet volstaat, u die vragen aan minister Smet zult stellen. Ik heb de essentie van wat hij me recent heeft overgemaakt, weergegeven.

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx: Mijnheer de minister-president, ik dank u voor uw antwoord. U stelt dat er vandaag geen echt Vlaams beurzenbeleid is en dat die noodzaak zich niet laat gevoelen. Ik vind dat verkeerd. We zouden minstens de ambitie moeten hebben om dat zelf in handen te nemen. Die bevoegdheid komt ons toe. Destijds zijn daarover afspraken gemaakt. Op die manier kunnen we onze eigen accenten leggen, die zonder twijfel helemaal anders zouden zijn dan nu het geval is. Nu wordt alles bepaald door, vooral, de Franstalige instellingen en de Franstalige visie ter zake. Ik hoop dat we met de huidige Vlaamse Regering het geweer van schouder kunnen veranderen en streven naar een eigen Vlaams beurzenbeleid.

De voorzitter: De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck: Minister-president, ik dank u voor het antwoord. Gelet op de gegevens die nu gekend zijn, lijkt het me inderdaad niet slecht dat ik verder doorboom over die cijfers. Dan gaat het ook over de cijfers die universiteiten en hogescholen ter beschikking zouden kunnen stellen. U stelt terecht dat we moeten meten om te weten. Ik neem me dus voor te proberen wat meer gegevens ter zake van de universiteiten en de hogescholen te krijgen, al is het via een schriftelijke vraag.

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx: U gaf aan dat u nog een lijstje had. Ik neem aan dat dit bij het verslag zal worden gevoegd.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Johan Verstreken tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de rol van de Vlaamse overheid tijdens het Belgisch voorzitterschap van de Task Force for International Cooperation on Holocaust Education, Remembrance and Research in 2012

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: Voorzitter, minister-president, in de beleidsnota Buitenlands Beleid, Internationaal Ondernemen en Ontwikkelingssamenwerking 2009-2014 hebt u het over het Belgische voorzitterschap van de Task Force for International Cooperation on Holocaust Education, Remembrance and Research in 2012. In 2012 gaat Kazerne Dossin, Memoriaal, Museum en Documentatiecentrum over Holocaust en Mensenrechten van start in en om de historische site in Mechelen, waar 24.916 joden en 351 zigeuners werden verzameld en weggevoerd richting Auschwitz. Om die reden zal België in dat jaar het voorzitterschap waarnemen van de voornoemde taskforce. De Vlaamse overheid zal bij het voorzitterschap een voortrekkersrol spelen, wat ons de mogelijkheid biedt om de Vlaamse initiatieven met betrekking tot de herdenking en de herinneringseducatie op een internationaal forum te presenteren. 2012 lijkt misschien veraf, maar in feite is het niet zo ver meer. We zijn tenslotte ook al bezig met de voorbereidingen voor 2014-2018 en de nooit-meer-oorloggedachte. Het is dus noodzakelijk om nu al initiatieven te nemen om het Belgische voorzitterschap, en de voortrekkersrol van de Vlaamse overheid daarbij, tot een goed einde te brengen.

Minister-president, heeft de Vlaamse Regering ter zake al overleg gepleegd met de federale regering? Heeft dat overleg voldoende garanties opgeleverd opdat de Vlaamse overheid een voortrekkersrol zal kunnen spelen tijdens het Belgische voorzitterschap? Wat zijn de garanties? Welke Vlaamse initiatieven met betrekking tot de herdenking en de herinneringseducatie zullen onder de internationale aandacht worden gebracht? Zullen ook de nakende herdenking van 100 jaar Groote Oorlog en de bijhorende vredesboodschap onder de aandacht worden gebracht?

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx: Voorzitter, minister-president, ik kom uit Mechelen. Mijn aanvullende vraag is dan ook niet onverwacht: is ter zake ook al overleg gepleegd met de stedelijke instanties?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, geachte leden, ook hier neem ik een kleine aanloop. Dit dossier is immers niet nieuw. Het gaat al een tijdje mee. Er zijn al heel wat vragen over gesteld. Mijnheer Verstreken, ik situeer dit dus even.

De Task Force for International Cooperation on Holocaust Education, Remembrance and Research, meestal afgekort als International Taskforce Holocaust of de ITF, ontstond eind van de jaren negentig op initiatief van de Zweedse regering. In januari 2000 werd de Verklaring van Stockholm aangenomen, die de gezamenlijke doelstellingen van de deelnemende landen vastlegt. België werd in 2005 volwaardig lid van de ITF, die op dit ogenblik 27 lidstaten kent. Vanaf maart 2012 zal ons land inderdaad het voorzitterschap van de ITF waarnemen.

De concrete aanleiding voor de keuze om in 2012 het voorzitterschap van deze instelling op zich te nemen, is inderdaad de plechtige opening van Kazerne Dossin, Memoriaal, Museum en Documentatiecentrum over Holocaust en Mensenrechten. Daartoe heb ik trouwens zelf het initiatief genomen, in het najaar van 2008, in samenspraak met de vzw Kazerne Dossin. Mijnheer Hendrickx, ook de stad is daar altijd van zeer nabij bij betrokken.

De federale overheid en de andere overheden hebben toen positief gereageerd op mijn voorstel en in juni 2009, tijdens de plenaire bijeenkomst in Oslo, is de Belgische kandidatuur voor dit voorzitterschap ook formeel aanvaard door de ITF. We worden eerst nog voorafgegaan als voorzitter door Israël in 2010 en door Nederland in 2011. Dit voorzitterschap houdt in eerste instantie in dat er in 2012 twee grote conferenties in België zullen worden georganiseerd, telkens met een diplomatiek gedeelte en een aantal werkgroepen, namelijk een academische werkgroep, een werkgroep voor onderwijs, een werkgroep voor communicatie en een werkgroep voor musea en herdenkingssites. Daarnaast zal België ook de internationale woordvoerder zijn voor de ITF, bijvoorbeeld naar aanleiding van antisemitische incidenten of als reactie op ontkenningen van de Holocaust. Ons land zal ten slotte ook instaan voor diplomatieke contacten met kandidaat-leden en andere landen. Zo sprak het Oostenrijkse voorzitterschap anderhalf jaar geleden namens de volledige ITF met de Heilige Stoel over de openstelling van de Vaticaanse archieven over de Tweede Wereldoorlog.

Na dit algemene gedeelte kan ik sommige vragen sneller behandelen. Ik heb al geantwoord op de vraag of de Vlaamse Regering al heeft overlegd met de federale regering. In de eerste helft van 2009 vonden er meermaals overlegvergaderingen over plaats met de federale overheid en de beide andere gemeenschappen. Daarnaast staat het Departement internationaal Vlaanderen in nauw contact met de directie-generaal Multilaterale Zaken en Mondialisering van de FOD Buitenlandse Zaken, over zowel de deelname aan de huidige werkzaamheden van de ITF als de organisatie van het Belgische voorzitterschap.

De prioriteit van het Vlaamse en federale buitenlandse beleid ligt voorlopig nog op de organisatie van het nakende Belgische EU-voorzitterschap. We hebben dus nog tijd. 2012 is nog niet voor morgen, het Belgische EU-voorzitterschap is dat wel.

Tijdens het Belgische voorzitterschap zullen in ons land twee conferenties worden georganiseerd, in juni en wellicht op het einde van het jaar, vermoedelijk in november of december. Er is een informeel akkoord dat een van beide conferenties in Mechelen zal plaatsvinden en de andere in Brussel. Mechelen staat als locatie overigens buiten kijf. Kazerne Dossin is bij uitstek het symbool van de racistische vervolging in ons land tijdens de Tweede Wereldoorlog, samen met het Fort van Breendonk als herdenkingssite van de politieke vervolging.

Bij de conferentie in Mechelen zal de Vlaamse overheid, als initiatiefnemer achter Kazerne Dossin, uiteraard een voortrekkersrol vervullen. Het is nog onduidelijk welke van beide conferenties in Mechelen zal worden georganiseerd. Dat hangt onder meer af van de voortgang van de werken voor het nieuwe museum. Wel vonden er al gesprekken plaats met

het stadsbestuur, waardoor het ook duidelijk is dat er voldoende congres- en hotelcapaciteit is om deze conferentie, waarvoor ongeveer tweehonderd personen worden verwacht, te huisvesten.

Over deze verdeling tussen Mechelen en Brussel zijn geen staalharde garanties op papier gezet, maar dit dossier is niet van dien aard dat dit nodig is. Een gentlemen's agreement kan hier volgens mij volstaan. Ik heb echter geleerd dat we altijd voorzichtig moeten zijn wanneer het over garanties gaat

De concrete uitvoering van het programma bevindt zich nog in een pril stadium. Voor de Vlaamse overheid zijn de centrale organisaties daarbij Kazerne Dossin en het Bijzonder Comité voor Herinneringseducatie, een platform dat de grote onderwijskoepels met de belangrijkste actoren op dit domein samenbrengt.

Op 30 maart vond de jaarlijkse ontmoetingsdag van het Bijzonder Comité voor Herinneringseducatie plaats, in het Consciencegebouw in Brussel. Tijdens een van de workshops werd, samen met organisaties als de Auschwitz-stichting en Transport XX Dossin-Boortmeerbeek, nagedacht over mogelijke aansluitende conferenties, evenementen of tentoonstellingen. Het is echter nog te vroeg om hier al meer over te kunnen zeggen.

Op korte termijn zal overigens ook het project voor Kazerne Dossin onder de aandacht van de ITF worden gebracht. Het is gebruikelijk dat tijdens de diplomatieke bijeenkomst telkens een paar initiatieven uit de lidstaten worden voorgesteld.

Voor de volgende conferentie van juni 2010 zal het wereldberoemde Holocaustmuseum in Jeruzalem aan bod komen. Wij hebben gevraagd om het concept van Kazerne Dossin te kunnen voorstellen, mede in het licht van de commentaren van de International Advisory Board van het museum, die recent samenkwam. Deze voorstelling zal gebeuren door de curator van de permanente tentoonstelling van Kazerne Dossin, professor Van Goethem van de Universiteit van Antwerpen.

Het museum In Flanders Fields en de organisatie Oorlog en Vrede in de Westhoek van de provincie West-Vlaanderen zijn allebei lid van het Bijzonder Comité voor Herinneringseducatie, en zullen dus ook betrokken worden bij de organisatie. Het is zeker mogelijk om in randevenementen aandacht te hebben voor het project van 100 jaar Grote Oorlog, bijvoorbeeld door een uitstap naar de Westhoek. Dat kan allemaal onderzocht worden.

Het ligt moeilijker om tijdens de formele werkzaamheden van de ITF ook de herdenking van de Eerste Wereldoorlog in te brengen. Binnen de ITF is er een continue zoektocht naar een broos evenwicht tussen de uniciteit van de Holocaust als doelbewuste poging tot uitroeiing van het Joodse volk, de gelijktijdige uitroeiing van zigeuners en andere historische gebeurtenissen. Dat evenwicht willen wij niet verbreken.

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: Minister-president, ik dank u voor uw uitgebreid antwoord. Ik ben aangenaam verrast dat de zaken die hier tijdens de vorige legislatuur zijn besproken, spontaan worden opgevolgd. Ik dank u voor de opsomming die u hebt gegeven van de zaken die reeds werden georganiseerd en van de zaken die nog op stapel staan.

Het lijkt me ook interessant eens te kijken naar de deportaties en de verplichte tewerkstelling in Duitsland tijdens de Eerste Wereldoorlog.

Ik heb ook nog een tip voor de collega's. De commissie Toerisme heeft een werkbezoek gebracht aan de Westhoek. Daar is tijdens het weekend een vergeten stukje over de Eerste Wereldoorlog geopend over de rol van de Chinezen en de wijze waarop zij werden gerekruteerd. Ik kan het alleen maar aanbevelen. Ik denk dat er nog heel wat minder bekende kantjes zijn over vuile oorlogen die nu worden onderzocht.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Marc Hendrickx tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de vervolging van homoseksuelen in Malawi

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx: Met groot ongeloof en ongenoegen heb ik moeten vernemen dat de autoriteiten in Malawi, een van de belangrijkste partnerlanden van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking, aankondigden de opsporing en vervolging van homoseksuelen en hun medestanders te intensifiëren.

Aanleiding van de hele zaak is het symbolische huwelijk dat twee mannen uit Malawi, de heren Chimbalanga en Monjeza, eind vorig jaar sloten. Zij werden toen meteen aangehouden en tot op de dag van vandaag zitten zij in hechtenis. Vrijlating op borg werd geweigerd en zij dreigen tot 14 jaar cel veroordeeld te worden.

Het Universeel Verdrag voor de Rechten van de Mens wordt hier schandelijk met de voeten getreden. De heren Chimbalanga en Monjeza worden louter vervolgd op basis van hun seksuele voorkeur, net als duizenden andere mannen en vrouwen uit Malawi. Het feit dat de politiediensten nu ook aankondigen academici, priesters en zelfs parlementsleden te zullen vervolgen die ervan worden verdacht steun te hebben gegeven aan hun initiatief, maakt de zaak helemaal een aanfluiting van elk rechtsprincipe.

Malawi ontvangt jaarlijks een aanzienlijk bedrag aan Vlaamse ontwikkelingshulp. Kan het dan dat wij hier onverschillig voor blijven en onze partners niet tot de orde roepen? De storm van protest die sinds de arrestatie is opgestoken, is nog lang niet gaan liggen. Amnesty International, Human Rights Watch en verschillende andere mensenrechtenorganisaties lobbyden over de hele wereld voor de vrijlating van de twee mannen.

In het Britse Lagerhuis werd de kwestie reeds uitvoerig besproken. Noorwegen, net als Vlaanderen een prominent donorland in en van Malawi, sprak zich hierover reeds duidelijk uit.

Minister-president, tijdens de commissievergadering van een aantal maanden geleden werden u een aantal vragen gesteld door de heren Roegiers, Van der Taelen en Diependaele. U kondigde toen aan dat u een antwoord verwachtte van de ambassadeur van Malawi op een schrijven dat u daarover tot hem had gericht. U stelde ook dat u hierover met uw Schotse collega zou overleggen, om een gezamenlijk initiatief te nemen. Tot op heden hebben wij niet vernomen welk antwoord u hebt ontvangen van de ambassadeur. We weten wel dat de Schotse regering weigerachtig staat tegenover een initiatief ten voordele van de Malawische homoseksuelen. U hebt daar immers in de commissie al een toelichting over gegeven. In de Schotse media stelt men dat men zich niet met een interne kwestie binnen Malawi wil bemoeien.

Ontwikkelingshulp is geen instrument voor westers cultuurimperialisme. Als donorland hebben wij geen vrijbrief om onze liberale individualistische waarden op te leggen aan onze ontwikkelingspartners. Dat ontslaat ons echter niet van de plicht te waken over de naleving van de universele mensenrechten. Het universeel vastgelegde recht op bescherming tegen vervolging op basis van seksualiteit, geloof, politieke voorkeur enzovoort overstijgt immers culturele of politieke verschillen tussen de naties. Van cultureel imperialisme is er dus geen sprake, er wordt slechts gevraagd een globaal verdrag te respecteren. Het naleven en doen naleven van het verdrag is een collectieve taak, waar elke ondertekenaar zich plechtig toe verbonden heeft. In het geval van Malawi is die taak in de eerste plaats weggelegd voor die

naties die er door hun financiële steun een diplomatiek belang vertegenwoordigen, zoals Vlaanderen dat doet. Zwijgen is toestemmen, en ik kan me niet inbeelden dat deze regering akkoord zou gaan met dit soort praktijken.

Minister-president, welk antwoord ontving u van de ambassadeur op uw schrijven over die kwestie? Welk resultaat had uw diplomatiek overleg met Schotland ter zake?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, collega's, het is juist dat ik de ambassadeur van Malawi tweemaal heb aangeschreven over die situatie. Het eerste schrijven betrof de arrestatie van de heren Chimbalanga en Monjeza. In mijn tweede schrijven vroeg ik om nadere uitleg over de arrestatie van een homoseksuele man die posters ophing over de rechten van homoseksuelen. De ambassadeur van Malawi beantwoordde mijn schrijven en liet me weten dat zij de bekommernissen van de Vlaamse Regering overgemaakt heeft aan de Malawische regering.

Op 22 maart hadden vertegenwoordigers van het Departement internationaal Vlaanderen een onderhoud met de ambassadeur van Malawi en kwam de kwestie opnieuw ter sprake. In een daaropvolgend schrijven informeerde de ambassadeur van Malawi het departement over de situatie van beide heren Monjeza en Chimbalanga. Er is meegedeeld dat de zaak werd verwezen naar het gerechtshof en het proces in april gevoerd zal worden. De ambassadeur liet weten dat de rechterlijke macht in Malawi onafhankelijk en bekwaam is en dat beide mannen een eerlijk proces zullen krijgen. De rechtbank zal ook uitmaken of homoseksualiteit al dan niet wettelijk is. Beide mannen worden tijdens hun voorarrest behandeld zoals alle anderen, en worden, in tegenspraak tot wat beweerd wordt, niet mishandeld. De beslissing om beide mannen niet op borg vrij te laten, werd genomen door de rechtbank met de bedoeling de veiligheid van beide mannen te verzekeren. Dat alles is meegedeeld.

Het is duidelijk dat de maatschappelijke aanvaarding en het juridische kader voor homoseksualiteit in lage- en middeninkomenslanden achterloopt op de situatie in onder meer Europa. Zowel het traditionele gewoonterecht als het voormalige koloniale recht van de voormalige Britse en Portugese kolonies hebben een negatieve stempel gedrukt op het juridische omgaan met homoseksualiteit in de betrokken landen. Zonder deze kwestie te willen relativiseren, mogen we toch niet vergeten dat het ook in heel wat westerse landen lang geduurd heeft vooraleer homoseksualiteit maatschappelijk aanvaard werd en niet strafbaar meer gesteld werd. Het ziet er dan ook naar uit dat ook in Malawi een aantal weerstanden moeten worden overwonnen om homoseksualiteit maatschappelijk aanvaardbaar te maken en uit de strafwet te halen.

Het is van belang dat hierover in Malawi een productief maatschappelijk debat plaatsvindt, zodat de decriminalisering van homoseksualiteit, die er volgens mij zeker zal komen, niet door grote delen van de bevolking wordt aanzien als een vreemd waardepatroon dat aan hen wordt opgedrongen. Die decriminalisering moet er zeker komen.

In haar brief meldt de ambassadeur dat nog maar enkele jaren geleden, in 2006, in Malawi een ruim maatschappelijk debat heeft plaatsgevonden over de herziening van de grondwet. Tijdens dat debat zou het voorstel op tafel zijn gelegd om over te gaan tot de decriminalisering van homoseksualiteit. Dit voorstel zou echter volledig zijn verworpen. Het zou ook vandaag, aldus de ambassadeur, door een meerderheid van de bevolking worden verworpen.

Samen met andere donoren moet Vlaanderen de Malawische regering blijven aansporen om dit maatschappelijk debat te voeren en de bevolking te sensibiliseren voor de consequenties van de internationale mensenrechten. Ook in een aantal omringende landen is de discussie over de aanvaarding van homoseksualiteit volop bezig, wat niet wil zeggen dat het al aanvaard wordt door de samenleving.

Ik heb reeds aangegeven dat er een overleg was met de Schotse minister over de situatie van homoseksuelen in Malawi. Tijdens dit overleg werd overeengekomen dat zowel Schotland als Vlaanderen de situatie van nabij zou opvolgen. In februari bezocht de Schotse minister van Cultuur en Buitenlandse Zaken Malawi en besprak de situatie van de mensenrechten met haar Malawische collega, de minister van Buitenlandse Zaken Etta Banda. Ze bracht de bekommernissen over die in Schotland geuit werden over de rechten van homoseksuelen en beklemtoonde het belang dat de Schotse regering hecht aan het respecteren van de mensenrechten en het bannen van discriminatie en vooroordelen.

De vertegenwoordiger van het Vlaams Agentschap voor Internationale Samenwerking (VAIS) houdt ons systematisch op de hoogte van de besprekingen van de internationale donorgemeenschap met de Malawische overheid over deze kwestie. Ze liet ons weten dat begin maart de Noorse minister van Milieu en Internationale Samenwerking Malawi bezocht en er een pleidooi hield voor het respecteren van de rechten van homoseksuelen. Ook de grote donoren in Malawi hebben tijdens een recent overleg op 16 maart met de overheid hun bezorgdheid geuit over de mensenrechtensituatie van minderheidsgroepen en zich bereid verklaard om samen te werken met de overheid omtrent mensenrechten.

De Malawische overheid liet tijdens dit overleg weten dat een finaal standpunt zal worden ingenomen na het grondig bekijken van alle mogelijke pistes. Ook het maatschappelijk debat inzake homoseksualiteit is nog volop bezig en de overheid wil zich in dezen ook laten leiden door de publieke opinie.

Ik heb het Departement internationaal Vlaanderen de opdracht gegeven om bij de Federale Overheidsdienst Buitenlandse Zaken aan te dringen om namens België systematisch tussen te komen inzake homofobe regelgeving bij het universal periodic review-initiatief. Het betreft hier een nieuw en uniek mensenrechtenmechanisme van de Mensenrechtenraad van de Verenigde Naties, dat tot doel heeft de mensenrechtensituaties van de 192 lidstaten van de Verenigde Naties te verbeteren. Dit mechanisme trad in werking in april 2008 en beoordeelt om de 4 jaar de mensenrechtensituatie van elke lidstaat. Ook zullen een aantal aanbevelingen gegeven worden inzake de verbetering van de mensenrechten van de betreffende lidstaat. Op 22 november 2010 plant de Mensenrechtenraad voor de eerste maal een rapport over de mensenrechtensituatie in Malawi.

Ik wil hier nogmaals benadrukken dat Vlaanderen en Malawi in een uitstekende verstandhouding samenwerken. We hebben het daar in deze commissie al over gehad. Met onze ontwikkelingssamenwerking verrichten we daar prachtig werk. Ook in het debat dat we hebben gehad naar aanleiding van de vraagstelling door de heer Diependaele en de heer Roegiers is benadrukt dat dat werk onverkort doorgang moet vinden. Anderzijds moeten wij heel duidelijk maken dat we een probleem zien in de behandeling van die homoseksuelen en de homoseksualiteit in het algemeen. Dat hebben we ook gedaan en we blijven dat doen. Sommige groepen appreciëren heel erg wat we in deze dossiers al hebben ondernomen. Het blijft een belangrijke zaak dat we dat blijven aankaarten en de druk voldoende hoog zetten, samen met Schotland en een aantal andere landen, zonder de ontwikkelingssamenwerking in gevaar te brengen.

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx: Minister-president, ik dank u voor het antwoord. Ik noteer dat u en het departement al serieuze inspanningen leverden en u er nog aankondigt. Het is van het allergrootste belang dat we voldoende druk blijven zetten zoals u aankondigt en ik dank u daarvoor.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Marc Hendrickx tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over het EU-statuuat van Marokko en de Westelijke Sahara

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx: Voorzitter, tijdens de commissievergadering van 8 december 2009 hebben de heer Roegiers en ikzelf de minister-president al vragen gesteld over het Vlaams standpunt over het visserijakkoord waarover Marokko en de Europese Unie (EU) onderhandelden. De twistappel was de Westelijke Sahara, een gebied dat sinds enkele decennia door Marokko wordt bezet. Deze bezetting en de soevereiniteitsclaims van Marokko op het gebied worden nergens erkend en niet door het internationaal recht gelegitimeerd. Volgens het internationaal recht is de Westelijke Sahara overigens een ‘non-self-governing territory’.

De minister-president heeft toen, volgens mij overigens geheel terecht, geantwoord dat bepaalde zaken nog niet duidelijk waren en dat we met een definitieve Vlaamse standpuntbepaling best konden wachten tot de Europese Commissie zelf voor wat klaarheid had gezorgd.

Uit recente gebeurtenissen blijkt duidelijk dat de Europese Commissie de hete aardappel naar de Raad van de Europese Unie lijkt terug te schuiven. Eind februari heeft het Europees Parlement het akkoord besproken. Een aantal leden van het Europees Parlement hebben de Europese Commissie toen kritische vragen over deze kwestie gesteld. De Europese Commissie heeft hierop geoordeeld dat het voorlopig onmogelijk was tot een gedragen standpunt te komen. In de marge is opgetekend dat Spanje en Frankrijk zeer positief tegenover het voorliggend verdrag stonden en dat Cyprus, Finland, Ierland en Zweden, net als een grote groep Europese volksvertegenwoordigers, bemerking hadden. Dat betekent dat eigenlijk koppen moeten worden geteld. Het is dan ook hoog tijd om tot een voldragen Vlaams standpunt te komen. We mogen zeker niet voor voldongen feiten worden geplaatst.

Een tweede element dat een Vlaams standpunt ten aanzien van deze problematiek vereist, zijn de huidige gesprekken tussen de EU en Marokko over de toekenning van het statuut van speciale partner aan dit land. Begin maart is in Cordoba de eerste Marokkaans-Europese top gehouden. Tijdens die top is de evolutie van die status, die sinds oktober 2008 al aanzienlijk was verbeterd, besproken. Niemand minder dan president Van Rompuy heeft zich toen duidelijk uitgesproken over de plicht van de EU om de situatie in de Westelijke Sahara op te volgen en om bij de Marokkaanse partner op een definitieve oplossing te blijven aandringen. Ik heb dat in het tijdschrift Europolitics kunnen lezen.

Vlaanderen moet gevolg geven aan de oproep van president Van Rompuy. Elke stap in de verbetering van de huidige status van het koninkrijk Marokko bij de EU zou moeten worden gekoppeld aan concrete en resultaatgerichte inspanningen van dit land om een definitieve oplossing voor de Westelijke Sahara te zoeken.

Minister-president, wat is, in het licht van de huidige ontwikkelingen op het niveau van de Europese Commissie, de huidige positie van de Vlaamse Regering ten aanzien van het voorliggend visserijverdrag met Marokko? Acht de Vlaamse Regering het wenselijk de goedkeuring van elke verbetering van de partnerstatus van Marokko ten aanzien van de EU afhankelijk te maken van een definitieve oplossing of minstens een aanzet daartoe voor de Westelijke Sahara? Meent u dat hiervoor andere, meer indirecte drukingsmiddelen aangewezen zijn?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, de Europese Commissie heeft te kennen gegeven de gesprekken over een eventueel nieuw visserijakkoord met Marokko tijdens het laatste kwartaal van 2010 te willen starten.

De positie van de Vlaamse Regering ten aanzien van het sluiten van visserijakkoord met derde landen is zonneklaar. Ik zal het voor alle duidelijkheid nog eens herhalen. De Vlaamse Regering ondersteunt het algemeen principe van het sluiten van visserijakkoorden met derde landen en vooral met landen in ontwikkeling. Dit geldt ook in die gevallen waarin de Belgische vloot niet bij het visserijakkoord betrokken is. Dit is het geval voor het akkoord met Marokko. Onze vloot vist niet op deze vissoorten. Met behulp van deze visserijakkoorden wordt een bijdrage tot de ontwikkeling van de partnerlanden in kwestie geleverd.

De visserijakkoorden die de EU met derde landen sluit, bevatten een belangrijke clausule die het partnerland verplicht een gedeelte van de toegekende fondsen aan sectorale steun te besteden. Deze steun moet ten dienste van de modernisering van de lokale visserijsector staan. Het toezicht op de concrete besteding van de toegekende fondsen wordt door de jaarlijkse joint committees uitgeoefend. Hierdoor beschikt de Europese Commissie over een controlemechanisme om na te gaan of de middelen op de juiste plaats terechtkomen.

Als Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Ontwikkelingssamenwerking kan ik dergelijke initiatieven, die de modernisering van de betrokken landen stimuleren en de wederzijdse handel bevorderen, enkel ondersteunen.

Ik zal even de kern herhalen van het specifieke standpunt van de Vlaamse Regering ten aanzien van de Westelijke Sahara. Aangezien we voorrang geven aan het internationaal recht, onderschrijven we het standpunt dat de Westelijke Sahara een niet-zelfbesturend territorium is. De bevolking van de Westelijke Sahara heeft recht op zelfbeschikking. Ik verwijs in dit verband trouwens ook naar mijn beleidsnota. De Vlaamse Regering vindt het belangrijk dat rekening wordt gehouden met de rechten en de belangen van de Sahrawi. Ik heb dit in december 2009 al in duidelijke bewoordingen toegelicht.

Vooralsnog moet ik opmerken dat een belangrijke vraag bij gebrek aan cijfergegevens onvolledig beantwoord blijft. In hoeverre komt het visserijakkoord in de praktijk tegemoet aan de behoeften en de belangen van de bevolking van de Westelijke Sahara?

Tijdens het recentste joint committee, dat op 2 en 3 februari 2010 heeft plaatsgevonden, heeft de Europese Commissie de Marokkaanse autoriteiten om meer gedetailleerde informatie over de sociaal-economische effecten van de visserijactiviteiten en van de in het visserijakkoord voorziene sectorgerichte steun gevraagd. De Europese Commissie heeft hieraan toegevoegd dat ze deze informatie in de loop van het eerste kwartaal van 2010 verwacht. De Europese Commissie heeft hier eveneens aan toegevoegd dat ze vooralsnog niet beschikt over informatie die aangeeft dat het tegendeel waar zou zijn en dat het akkoord niet in het voordeel van de bevolking van de Westelijke Sahara zou zijn. De Europese Commissie verwijst in dit verband naar verschillende voordelen voor de lokale bevolking die het gevolg van de implementatie van het visserijakkoord vormen. Ik denk in dit verband onder meer aan de aanlandingen in havens in de Westelijke Sahara, wat voor jobs zorgt, aan de aantrekking van privé-investeringen en aan allerlei initiatieven die in professionele training in visserijtechnieken voorzien.

Tot alle elementen op tafel liggen die noodzakelijk worden geacht om een gefundeerde positie ten aanzien van deze kwestie in te nemen, neemt de Vlaamse Regering een afwachtende houding aan. Gezien de recente ontwikkelingen op het Europese niveau is het nog te vroeg voor een standpuntbepaling van de Vlaamse Regering.

Het partnerschap tussen de EU en Marokko past in het kader van het Europees nabuurschapsbeleid en in de associatieovereenkomst tussen de EU en Marokko. Marokko is minder dan 20 kilometer van Europa verwijderd. Bovendien is Marokko een van de grootste landen van de Maghreb, zeker in termen van het aantal inwoners. Heel wat kwesties belangen

beide entiteiten strategisch aan. Ik denk niet het minst aan visserij, immigratie en de strijd tegen het terrorisme. Vanuit strategisch oogpunt bekeken, kan Marokko niet anders dan een belangrijke partner van de EU zijn. Ik hoop dat we het hierover in deze commissie eens kunnen zijn.

Volgens mij moeten we een onderscheid maken tussen het denkspoor van de EU en het denkspoor van de multilaterale aanpak, dat door de Verenigde Naties (VN) wordt gevolgd. Ik wil in dit verband twee elementen ter sprake brengen.

Ten eerste, de Vlaamse Regering kan zich vinden in het Europees standpunt. Een volgende stap in de consolidering van de economische en politieke betrekkingen tussen de EU en Marokko zal voor Marokko een stimulans vormen om het moderniseringsproces verder te zetten en om nog meer aandacht voor de Westelijke Sahara en de mensenrechten te hebben. Nu berust het partnerschap met Marokko op een engagement van Marokko ten aanzien van een aantal gemeenschappelijke waarden. De eerbiediging van de democratische beginselen, de mensenrechten en de fundamentele vrijheden vormt een wezenlijk onderdeel van de associatieovereenkomst. Bij een eventuele upgradering van het partnerschap met Marokko zal hieraan vanzelfsprekend niet worden getornd. De nieuwe overeenkomst beoogt net een versterkte samenwerking op dit vlak. Door middel van de creatie van een democratische cultuur kan het democratiseringsproces onrechtstreeks positieve effecten genereren die tot een oplossing voor de problematiek van de Westelijke Sahara kunnen leiden.

Hiernaast volgt de Vlaamse regering ook het ‘directe’ spoor, met name door de Verenigde Naties te steunen. Sinds juni 2007 hebben Marokko en het Polisario elkaar ontmoet in de door de Verenigde Naties georganiseerde onderhandelingen. Ik hoop dat de onder auspiciën van de secretaris-generaal van de Verenigde Naties gevoerde onderhandelingen zullen leiden tot een rechtvaardige, duurzame en wederzijds aanvaardbare politieke oplossing in het kader van de resoluties van de Verenigde Naties. In het kader hiervan schaaft de Vlaamse Regering zich dan ook volledig achter Resolutie 1871 van de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties betreffende de Westelijke Sahara, die op 30 april 2009 is aangenomen.

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx: Minister-president, ik dank u voor uw antwoord. Het is in elk geval zeer duidelijk, ook wat betreft de stellingname ten aanzien van het statuut van de Westelijke Sahara. Ik noteer toch ook de afwachtende houding met betrekking tot een aantal evoluties die daar gaande zijn. Daarna kan dan een specifiek standpunt worden ingenomen. Ik zal de zaak alleszins blijven opvolgen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Frank Creyelman tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de desinvesteringen van grote Amerikaanse multinationals

Vraag om uitleg van de heer Lode Vereeck tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de negatieve evolutie van de buitenlandse directe investeringen (BDI) in Vlaanderen

De voorzitter: De heer Creyelman heeft het woord.

De heer Frank Creyelman: Voorzitter, minister-president, volgens persartikels van 7 april 2010 investeren de grote Amerikaanse multinationals niet langer in ons land. Voor het eerst in jaren pompen ze geen geld meer in hun Belgische, en dus vooral Vlaamse, filialen. Meer nog: ze zouden voor miljarden euro's terug naar de VS halen, zo blijkt uit cijfers van de

Nationale Bank. Terwijl tot 2 jaar geleden netto nog 4 miljard euro in Belgische filialen werd gepompt, is er vorig jaar een even groot bedrag weggehaald. Amerikaanse groepen laten ons alsmáar vaker links liggen en stoppen hun centen liever in bedrijven in onze buurlanden. Volgens specialisten zou de wereldwijde crisis niet in te roepen zijn als excuus en verliest onze concurrentiepositie wel degelijk structureel terrein.

Minister-president, in uw beleidsnota Buitenlands Beleid 2009-2014 lezen we: “Vlaanderen in Actie (ViA) heeft duidelijk gemaakt dat internationaal ondernemen naast innovatie een essentiële component is om van Vlaanderen een Europese topregio te maken.” Voorts lezen we: “De internationale dimensie van een economie bestaat niet enkel uit de internationale activiteiten van de binnenlandse bedrijven. Buitenlandse Directe Investerings (BDI) zorgen voor een instroom van kapitaal, technologie en kennis, en voor de creatie van werkgelegenheid. Dergelijke investeringen dragen bij tot de welvaartscreatie in de hele economie. Daarom is het nodig BDI aan te trekken en te verankeren. Ook hier moeten er keuzes gemaakt worden. De strategie op vlak van BDI zal gericht zijn op bepaalde target-bedrijven of activiteiten die een duidelijke, duurzame meerwaarde creëren in Vlaanderen. Op grond van het beleidsvoorbereidende werk in het raam van ViA en de VRWB werden reeds een aantal keuzes gemaakt”.

In uw beleidsnota lezen we tevens dat Flanders Investment & Trade (F.I.T.), voor wat betreft de geografische herkomst van de investeringen, het concept van prioritaire landen zal hanteren, een concept dat op een dynamische manier aangepast kan worden. U verwijst in de eerste plaats naar de Verenigde Staten als voorbeeld van een land met een bewezen investeringspotentieel. De Verenigde Staten zijn dus heel belangrijk voor Vlaanderen. Dat maakt de vaststelling nog een pak pijnlijker.

In november 2009 werd al voor een terugval van de Amerikaanse investeringen gewaarschuwd door de Amerikaanse Kamer van Koophandel (AmCham Belgium) in een rapport dat werd uitgevoerd door de Vlerick Leuven Gent Management School, over Amerikaanse directe investeringen in België tussen 2007 en 2008. Daarin werd vermeld dat voor 2009 en 2010 ook een afname werd verwacht, die zich ook zou vertalen in de werkgelegenheid bij Amerikaanse bedrijven. AmCham Belgium drong toen aan op speciale maatregelen om nieuwe investeringen aan te trekken en de bestaande te behouden, in het bijzonder gericht op sectoren die in de toekomst voor de meeste werkgelegenheid zullen zorgen, zoals hoogtechnologische industrie en kennisintensieve diensten.

Het spreekt voor zich dat de negatieve tendens van deze cijfers niet alleen voor België, maar ook voor Vlaanderen van toepassing is, aangezien zeer veel Amerikaanse bedrijven zich op Vlaamse bodem bevinden, niet het minst in de provincie Antwerpen, en een zeer aanzienlijk deel van de Amerikaanse investeringen in België eigenlijk investeringen in Vlaanderen zijn.

Minister-president, bevestigt u het bestaan van deze desinvesteringstrend? Wat is het exacte bedrag dat de Amerikaanse bedrijven desinvesteerden in Vlaanderen in 2009? Hoe was de evolutie tijdens het eerste kwartaal van 2010? Beschikt u over cijfers per jaar tussen 2005 en 2008? Beschikt u over desinvesteringcijfers van benchmarkregio's in de buurlanden? Is in deze regio's dezelfde tendens merkbaar? Wat zijn volgens u de voornaamste oorzaken van deze desinvesteringen en de achteruitgang van onze Vlaamse concurrentiepositie? Zijn er ook bedrijven uit andere voor Vlaanderen economisch belangrijke landen die desinvesteren in ons land? Welke maatregelen hebt u genomen om de Amerikaanse – en bij uitbreiding bedrijven uit andere gelijkaardige landen – te overtuigen om in Vlaanderen te investeren? Nam u deze maatregelen voor of na het bekendmaken van het rapport van AmCham Belgium? In uw beleidsnota kunnen we het volgende lezen: “Op grond van het beleidsvoorbereidende werk in het raam van ViA en de VRWB werden reeds een aantal keuzes gemaakt”. Die keuzes slaan op het aantrekken van buitenlandse directe investeringen. Welke keuzes werden toen gemaakt?

De voorzitter: De heer Vereeck heeft het woord.

De heer Lode Vereeck: Voorzitter, minister-president, ik trap natuurlijk een open deur in als ik zeg dat voor een kleine open economie als de onze internationalisering van cruciaal belang is in die globaliserende wereld. Alleen al om te overleven, is dat zo. Die economische internationalisering vertaalt zich langs twee kanalen: enerzijds de internationalisering van Vlaamse bedrijven, die exporteren of buitenlandse investeringen doen, en anderzijds de buitenlandse bedrijven die in Vlaanderen investeren. Op beide vlakken staat Vlaanderen voor immense uitdagingen.

Minister-president, over het eerste hebt u erkend dat Vlaanderen jaar na jaar marktaandeel verliest inzake export. Deels komt dat door de crisis. Er is echter ook iets structureels aan de hand. De daling is al jaren bezig. Tijdens de bespreking van de beleidsnota in de commissie zei u dat zelf. U stelde toen: “Het feit dat het verlies aan marktaandeel niet van gisteren dateert, toont aan dat er meer loos is dan enkel de huidige economische crisis. Blijkbaar gaan andere landen heel wat assertiever te werk qua exportpromotie.” Er is dus nog heel wat werk aan de winkel voor F.I.T.

Ook inzake de BDI blijkt het voor Vlaanderen steeds moeilijker te worden om buitenlandse investeringen aan te trekken. Ik zal een aantal cijfers geven, onder andere uit het rapport van Ernst & Young. Daaruit blijkt dat in 2008 het aantal buitenlandse investeringen in Vlaanderen met 19 percent gedaald was ten opzichte van 2007. Dat zijn cijfers voor België. Ze zijn echter ook opgesplitst per regio. Het blijkt dan dat Vlaanderen het nog slechter doet, nog sterker achteruit gaat. Nog slechts 23 percent van de internationale ondernemingen overweegt om in ons land te investeren. Dat is een daling met 10 percent. Vorig jaar was dat nog 33 percent.

Op 7 april verscheen in De Morgen het artikel met als titel ‘Amerikaanse bedrijven trekken massaal weg uit België’. Dat artikel was gebaseerd op een rapport van de Nationale Bank, waar de heer Creyelman al naar verwezen heeft. In het artikel staat het volgende: “De Amerikaanse investeringen in België zijn in 2009 compleet in elkaar gestort. Er is zelfs sprake van een negatieve investeringsstroom. Terwijl Amerikaanse groepen tot 2 jaar geleden nog netto 4 miljard euro in hun Belgische filialen investeerden, werd er vorig jaar een even groot bedrag weggepompt. Dat wijst erop dat Amerikaanse groepen hun belangen in Belgische bedrijven afbouwen. Ze laten almaar vaker ons land links liggen en stoppen hun verse investeringscenten liever in bedrijven uit de buurlanden. Daarnaast verlaat een aantal Amerikaanse investeerders ons land.”

Het artikel schetst een negatief beeld over de investeringsstromen naar België en bevestigt de teneur van eerdere cijfergegevens. De cijfers uit het geciteerde artikel hebben betrekking op de investeringen in heel België en geven geen inzicht in de situatie voor de respectieve gewesten. Om een aantal redenen lijkt het me relevant dat we die gewestelijke cijfers toch zouden kennen.

De beleidsnota Buitenlands Beleid stelt het volgende: “De Verenigde Staten waren met 28 percent van de projecten de belangrijkste buitenlandse investeerder in 2008.” Dat toont het belang voor Vlaanderen van de Amerikaanse investeringen. Is de geschetste trend met betrekking tot de Amerikaanse investeringsstromen tevens van toepassing voor Vlaanderen? Zo ja, wat zijn de concrete cijfers ter zake en wat is de evolutie van de Amerikaanse buitenlandse directe investeringen in Vlaanderen?

Het artikel in De Morgen stelt ook dat de Japanse investeringen in België in vrije val zijn. Er is dus niet enkel een probleem met de Amerikaanse investeringen, maar ook met de Japanse, en Japan is toch nog altijd, en voor zolang het nog duurt, de tweede grootste economie. In antwoord op een van mijn eerdere schriftelijke vragen geeft u een overzicht van de buitenlandse investeringen die de laatste jaren werden gerealiseerd in Vlaanderen. Uit uw antwoord blijkt dat de afgelopen 5 jaar 722 investeringsprojecten in Vlaanderen werden gerealiseerd, voor een gezamenlijk investeringsbedrag van 8,86 miljard euro. Uit uw antwoord blijkt echter dat het aantal jaarlijkse investeringsprojecten, alsook het totale

jaarlijkse investeringsbedrag, is gedaald tussen 2005 en 2009. Hoe evalueert u die evolutie van de investeringen in Vlaanderen? Welke factoren liggen volgens u aan de basis van die evolutie, en welke conclusies trekt u uit die cijfers?

Ik wil niet vooruitlopen op uw antwoord, maar denk dat de belangrijkste oorzaak van dat verlies aan buitenlandse directe investeringen het gebrek aan een gezond structureel ondernemingsklimaat is. Alle studies tonen aan dat de hoge fiscale druk een enorme hypotheek legt op de mogelijkheden van Vlaanderen om investeringen aan te trekken. De Vlaamse administratie, namelijk uw Departement Economie, Wetenschap en Innovatie (EWI), schrijft in het rapport van 2009 dat de hoge belastingsdruk het aantrekken van buitenlandse investeringen in de weg blijft staan en dat prioritair werk moet worden gemaakt van de vermindering van de fiscale en wettelijke verplichtingen. Het rapport zegt zelfs het volgende: “De hoge belastingsdruk in België blijft het aantrekken van buitenlandse investeringen in de weg staan. Het afstemmen van de belastingslast van de ondernemingen op het Europese gemiddelde en het verder verlagen van de loonkost zou voor 75 percent van de ondervraagde bedrijven aanleiding kunnen zijn om een investering in België te overwegen.”

Onze buurlanden hebben jarenlang een meer proactief beleid gevoerd en plukken daar nu de vruchten van. Ik denk dan vooral aan Duitsland. Een recente studie van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) toont aan dat sinds 2005 de lonen in de Duitse industrie met amper 1 percent zijn gestegen. Een artikel uit De Tijd van 8 april heeft het over een recente KPMG-studie waaruit blijkt dat Nederland ongeveer 10 percent goedkoper is dan wij. Heel veel experts wijten de daling van de buitenlandse directe investeringen in België en Vlaanderen dus in belangrijke mate of zelfs vooral aan de structurele verslechtering van onze concurrentiepositie, zoals die wordt bepaald door de fiscaliteit.

Minister-president, deelt u die analyse? Hoe zult u uw conclusies over die analyse en de cijfers beleidsmatig vertalen? Welke maatregelen zult u op korte en op lange termijn nemen om de concurrentiehandicap van de Vlaamse economie – binnen uw huidige bevoegdheidspakket, maar ook dat kan de komende weken en maanden natuurlijk zeer snel gaan – weg te werken?

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Ik ben speciaal naar deze commissie gekomen omdat ik enigszins dezelfde bedenking had als de heer Diependaele. Minister-president, ik volg vooral de commissie Economie, en ik heb met u moeten vaststellen dat we deze discussie eigenlijk al eens deels hebben gevoerd. In die zin – en we leven natuurlijk in zeer rare tijden – komen een aantal van de daarnet geformuleerde opmerkingen bijzonder raar over.

We delen de bezorgdheid over die investeringen, maar moeten daar toch een aantal bedenkingen bij maken. Men heeft het hier over het investeringsklimaat. Ik stel vast dat een aantal dingen in de loop der jaren niet zijn veranderd. Onze strategische ligging in de grootste consumentenzone van West-Europa is niet veranderd. De beschikbaarheid van geschoolde, gemotiveerde, flexibele, hard werkende werknemers is niet veranderd. Ik stel ook vast dat men op een aantal andere vlakken, ongeacht wie waar in de regering heeft gezeten, de voorbije jaren systematisch heeft getracht een antwoord te geven.

Ondanks alle kritiek die onder meer ook mijn partij heeft op de notionele intrestaftrek, stel ik vast dat het Verbond van Belgische Ondernemingen (VBO) – dus niet ik of sp.a – reclame maakt met het feit dat die aftrek België fiscaal ongelooflijk sterk op de markt positioneert. Het ware goed mocht een federale regering – een noodregering of een volgende regering – proberen wat gaten daarin te dichten, maar de fiscaliteit invoeren als dé reden waarom hier niet meer wordt geïnvesteerd, lijkt me op zijn minst lapidair. Er zijn maatregelen geweest om de ploegenpremies gedeeltelijk te defiscaliseren. Er is de flexibiliteit qua overuren en tijdelijke werkloosheid, die ons vrij uniek maakt in de wereld. Iedereen is vergeten daarop te

wijzen, maar de index is de voorbije maanden eigenlijk veeleer voordelig geweest als we vergelijken met de situatie in andere landen.

Over één factor zwijgt men hier angstvallig. Volgens mij houden investeerders daar minstens even sterk rekening mee als met al het voorgaande dat is genoemd door mezelf en de vorige sprekers. Dan heb ik het over de omgeving waarin wordt geïnvesteerd. Is die omgeving stabiel? Als ik buitenlandse kranten mag geloven, bevinden we ons op de rand van een burgeroorlog en regeert de chaos. Als er al buitenlandse investeringen waren gepland, liggen die nu wel volledig plat. Laten we daar duidelijk over zijn. Alweer ben ik het niet of is het niet sp.a die dat zegt, maar het VBO. Het VBO, of all people, waarschuwt ervoor dat we vandaag belangrijke investeringen missen, onder meer uit Japan. De mate waarin we hier een klimaat en vooral een toon kunnen creëren die aantrekkelijk zijn voor buitenlandse investeerders, is minstens even bepalend voor onze slaagkansen om investeringen aan te trekken. Mijnheer Vereeck, het is niet mijn fractie en mijn partij geweest die in dit parlement aan de lopende band belangenconflicten hebben proberen in te roepen, over de IKEA-wet en allerlei andere dingen. We zouden het track record er eens op moeten naslaan.

De heer Lode Vereeck: We zullen het eens over BAM hebben, mijnheer Van Malderen, en over de vraag hoe aantrekkelijk we zijn als logistieke regio.

De heer Bart Van Malderen: Eerlijk gezegd, in de gegeven omstandigheden vind ik uw pleidooi weinig geloofwaardig.

Ik wil ook nog een aantal bedenkingen geven uit onze discussie over de beleidsnota. In de medische sector kennen we een aantal zeer grote investeerders. Die sector heeft het erg moeilijk gehad. Hij boekt een enorm grote omzet. Als bij Johnson & Johnson maatregelen worden genomen, vinden we dat meteen terug in de cijfers. Als dat nu wordt gebruikt om te beweren dat het ondernemingsklimaat in België slecht is en als dan een pleidooi wordt afgestoken alsof het de voorbije 50 jaar goed is geweest en het de volgende 50 jaar, als ware het een natuurwet, slecht zal gaan, dan zullen we eerlijk gezegd op geen enkele nieuwe investering moeten rekenen. Dan roepen we het ongeluk af over onszelf. *(Opmerkingen van de heer Lode Vereeck)*

Het gaat over de sfeer.

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Voorzitter, minister-president, mijnheer Van Malderen, ik ben heel tevreden dat ik op tijd hier ben, zodat ik u vandaag nogmaals hoor over dit onderwerp. Zoals u weet, heb ik 2 weken geleden een vraag gesteld aan de minister-president en aan de viceminister-president over de missie naar Californië en de terugval in de cijfers van de AmCham, die toen bekend waren. Mijnheer Van Malderen, u hebt toen gezwegen. U hebt zich zelfs niet aangesloten. De meerderheid heeft gesproken en daar hebt u zich bij aangesloten.

Ineens, 2 à 3 dagen later gebruikt de heer Crombez, die in een bizar parket zit – federaal zit hij in een oppositiezetel en hier in een meerderheidszetel –, die cijfers van AmCham waarover ik de minister-president had geïnterpelleerd om te verklaren dat die terugval te wijten is aan het feit dat het hier niet stabiel is om te investeren. Mijnheer Van Malderen, van geloofwaardigheid gesproken! Ik weet wat sp.a hier nu over vindt. U vertelt hier vandaag volledig het tegenovergestelde van 14 dagen geleden. De heer Crombez had blijkbaar een persmoment gevonden waar hij is in gesprongen, en nu moet dat woord van sp.a overal verkondigd worden.

De voorzitter: De heer Vereeck heeft het woord.

De heer Lode Vereeck: Ik heb op geen enkele manier iets gesuggereerd. Ik stel hier heel rustig een vraag om uitleg. Voorzitter, u mag de vergadering leiden zoals u dat wilt. Als u de

heer Reekmans echter vraagt om een vraag te stellen, dan moet u dat ook aan de heer Van Malderen vragen. Die is hier ook maar een beetje komen tussen wandelen.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heet Bart Van Malderen: Mijn vraag is simpel. Alle artikelen hebben het over Belgische cijfers. Ik zou graag het aandeel van Vlaanderen daarin kennen. Als dat niet voor de hand ligt, moeten we ook kijken wat dan het aandeel is van dat beperkt aantal zeer grote kapitaalsintensieve bedrijven zoals Pfizer en Johnson & Johnson, waarvan we weten dat ze een herstructurering hebben doorgevoerd en waarvan de invloed op de cijfers duidelijk is.

Mijnheer Reekmans, ik vertel hier gewoon het standpunt van mezelf en van mijn partij. Ik verkondig niet, zoals u zegt, een ander standpunt.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: De cijfers van de Nationale Bank wijzen op een daling van de Amerikaanse investeringen in ons land in 2009. Daar hoeven we niet over te discussiëren. Dit is wat mij betreft grotendeels te verklaren door de moeilijke economische situatie waarin de Verenigde Staten en de Amerikaanse bedrijven zich sinds de tweede helft van 2008 bevinden. De Amerikaanse bedrijven concentreren zich op hun thuismarkt en trekken zich zelfs uit een aantal markten terug. Ik stel gelukkig vast dat de daling voor ons land en voor Vlaanderen relatief beperkt blijft en dat het te vroeg is om werkelijk van een trend te spreken.

Als we kijken naar het aantal investeringen in Vlaanderen uit de VS zoals opgemeten door Flanders Investment and Trade, dan zien we dat er in 2008 en 2009 een daling was. Wij gaan ervan uit dat deze trend in economisch meer gunstige omstandigheden opnieuw zal worden omgebogen.

De cijfers van de Nationale Bank zelf moeten met de nodige omzichtigheid gelezen worden wanneer we ze rechtstreeks in verband willen brengen met een desinvesteringstrend binnen België. Deze cijfers over de buitenlandse directe investeringen zijn tot nu toe enkel op nationaal niveau beschikbaar. Bovendien zijn ze nog maar zeer recent opgestart, namelijk sinds 2007. Er bestaan geen gelijkaardige Vlaamse cijfers voor de tijdreeks 2005-2008.

Om deze cijfers correct te interpreteren, moet ik verder wat technisch zijn. Ik zal echter proberen het debat te objectiveren. Ik heb van F.I.T. een aantal gegevens gekregen. Allereerst moeten we teruggrijpen naar de bron van de gegevens waarop de stelling gebaseerd is. De auteur van het artikel in De Morgen baseert zich voor de staving van zijn stelling op de trimestriële cijfers die de Nationale Bank publiceert over de directe investeringsstromen, exclusief geherinvesteerde winsten, van het buitenland in België. Deze cijfers zijn de zogenaamde ‘inward investment flows’, de financiële bewegingen vanuit het buitenland naar een bepaald land.

Deze cijfers nemen een deel van de BDI niet mee in de berekening, namelijk de herinvestering van winsten in de bestaande buitenlandse inrichtingen. In die optiek wil ik ook graag verwijzen naar een studie van de auteurs Bisciari en Piette over de statistieken inzake BDI voor de Nationale Bank, ‘Directe Investeringsstromen en aantrekkelijkheid van België’ uit 2007. Zij komen tot de conclusie dat deze financiële cijfers onvoldoende duiding geven over de aantrekkelijkheid van een regio voor buitenlandse investeringen.

De financiële cijfers uit de reeks directe investeringsstromen, exclusief geherinvesteerde winsten, van het buitenland in België, van de Nationale Bank, kunnen mijn inziens dan ook niet als unieke graadmeter gebruikt worden om een waarheidsgetrouwe analyse te maken van de actuele toestand van het investeringsklimaat in België of in Vlaanderen.

Voor een meer waarheidsgetrouwe weergave van de actuele toestand van de BDI in Vlaanderen vult het Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen en F.I.T. de onvolledige financiële gegevens, dus de investment flows, aan met gegevens over gerealiseerde projecten, dus investment projects, in de regio. Deze methode is gebaseerd op

de definitie en de methodologie gehanteerd door analisten zoals Ernst & Young, IBM/PLI, Financial Times en OCO Consulting, en bestaat uit screening en monitoring van de aangekondigde investeringen in een regio.

De tabel die ik aan de voorzitter zal bezorgen, geeft een overzicht van het aantal aangekondigde en gerealiseerde projecten in Vlaanderen door investeerders uit de Verenigde Staten. In 2006 waren er 35 investeringen. In 2007 waren er 34, in 2008 waren er 29 investeringen en in 2009 nog 26.

Uit de cijfers van F.I.T. blijkt dat de Verenigde Staten nog steeds duidelijk investeren in Vlaanderen. Er is een daling, weliswaar beperkt, maar die is in lijn met de algemene trend. Zo merken we ook onmiddellijk een tendens op tussen 2008 en het crisisjaar 2009, van verschuiving van het type investeringsproject. In 2008 noteerden we nog voornamelijk greenfieldprojecten, dat wil zeggen nieuwe projecten, terwijl we in 2009 uitzonderlijk 13 zogenaamde expansions of uitbreidingsinvesteringen noteerden. Dat betekent dat de Amerikaanse investeerders bijkomende investeringen hebben gedaan in bestaande vestigingen in Vlaanderen en wijst bijgevolg voor deze bedrijven veeleer op vertrouwen en een verdere verankering in Vlaanderen dan wel op de omgekeerde beweging.

Algemeen kunnen we voor Vlaanderen ook stellen dat de investeringen vanuit de regio's buiten Europa in 2008 en 2009 min of meer op peil gebleven zijn.

In de investeringscijfers waarnaar de heer Vereeck verwijst voor zijn schriftelijke vraag van 16 februari, zien we dat het aantal projecten steeg sinds 2005. Er waren 143 projecten in 2005, 153 in 2006, 154 in 2007 en 157 in 2008. Ook de tewerkstelling bleef in al deze referentie jaren boven de 2939 nieuwe jobs van 2005. Enkel het moeilijke jaar 2009 scoort zwak onder 2005. Ik zal de bijlage met de cijfers aan de voorzitter bezorgen.

Een analyse van de cijfers van 2009 toont trouwens aan dat de achteruitgang voornamelijk te wijten is aan de spectaculaire terugval met 50 percent van het aantal 'mergers and acquisitions' of fusies en overnames. Dit is zonder meer een gevolg van de financiële crisis en wereldwijd een opmerkelijk fenomeen.

Ik kom tot uw vragen over de concurrentiepositie ten aanzien van onze buurlanden. Het artikel in De Morgen refereert aan de stelling dat Vlaanderen en België het systematisch slechter zouden doen dan onder andere Nederland en Duitsland. Aangezien we momenteel niet over vergelijkbare en betrouwbare cijfers voor de Amerikaanse investeringen beschikken voor deze landen heeft F.I.T. mij gegevens uit de Economist Intelligence Unit aangereikt over diezelfde buurlanden, maar dan over alle buitenlandse investeringen heen, om zo een vergelijking te maken die gestoeld is op de principes die F.I.T. hanteert om dit op te volgen, namelijk investeringsstromen of 'investment flows' en investeringsprojecten of 'investment projects'.

In verband met investment flows uit de Economist Intelligence Unit, die haar gegevens verzamelt voor de verschillende landen op basis van de betalingsbalans en de financiële stromen van het definitief belaste inkomen (DBI) in een land, merken we een grillig patroon van de cijfers op. Dit geeft opnieuw aan dat deze cijfers gebaseerd op financiële stromen hun beperkingen hebben. Op basis van dezelfde methodiek kunnen we hier echter niet stellen dat België het aanzienlijk minder goed doet dan de twee geciteerde buurlanden.

Voor de investment projects, het aantal investeringsprojecten, vergelijkt F.I.T. de gegevens van de European Investment Monitor van Ernst & Young met betrekking tot het aantal projecten per land. Hieruit lijkt België inderdaad terrein te verliezen, maar doet het nog steeds stukken beter dan bijvoorbeeld Nederland. Gelet op de grootte van het land, naar oppervlakte en bevolking, scoort België verhoudingsgewijs nog steeds vrij sterk.

Factoren die aan de basis van deze tendens liggen, kunnen we terugvinden in een analyse van het AmCham Report en de AmCham Investment Agenda. Zij leert ons dat de voornaamste

knelpunten voor Amerikaanse investeerders in Vlaanderen en België de fiscaliteit en de loonkosten zijn.

Hoewel de laatste jaren specifieke instrumenten werden ontwikkeld om hieraan tegemoet te komen – de heer Van Malderen heeft terecht verwezen naar de notionele intrestaftrek – worden deze nieuwe maatregelen vaak als vrij complex en onzeker omschreven. Dat is een zorg die we allemaal moeten meenemen.

Vlaanderen is er zich van bewust dat een proactieve investeringsstrategie ten aanzien van buitenlandse investeerders van vitaal belang is voor de vernieuwing van het economisch weefsel van onze regio. Voor de nieuwe regeerperiode werd door F.I.T., binnen de brede klijtlijnen van het ViA 2020-project, een nieuwe strategie opgesteld met het oog op het aantrekken van nieuwe, toekomstgerichte buitenlandse investeerders.

Deze nieuwe strategie bestaat grosso modo uit drie pijlers: werken met focuslanden; focussen op het aantrekken van activiteiten, zoals Research and Development (R&D), logistiek of hoofdkwartieren, onafhankelijk van de sector; objectief op target companies. Doelbedrijven of target companies zijn bedrijven die voor het bestaande economische weefsel van Vlaanderen een belangrijke meerwaarde kunnen betekenen omdat ze een bepaalde toepassing of technologie in huis hebben die in Vlaanderen nog niet of onvoldoende te vinden is. De kantoren van F.I.T. in de focuslanden werden in de voorbije jaren versterkt met deze doelstellingen in het achterhoofd. De technologieattachés hebben de specifieke opdracht om de markt te monitoren en te kijken waar er kruisbestuiving mogelijk is.

Wat het cijfermateriaal betreft, zijn er een aantal elementen die ons tot enige nuancering en voorzichtigheid moeten aanmanen. Ze moeten geen aanleiding geven tot masochistisch gedrag. We moeten de evoluties van zeer nabij volgen en bepaalde negatieve trends duiden. We moeten ons geen rad voor de ogen draaien, dat is voor niemand goed, want dat zullen we achteraf dubbel en dik betalen. Vanuit F.I.T. en het beleid wordt dat met de nodige aandacht en de nodige maatregelen gevolgd. Bepaalde mensen in deze commissie zien al duidelijk negatieve trends, maar op basis van het cijfermateriaal kunnen die niet hard worden gemaakt. We moeten er natuurlijk alles aan doen om ervoor te zorgen dat we niet komen waar sommigen denken dat we al zijn, namelijk in die negatieve trend die, nogmaals, niet kan worden aangetoond op basis van het genuanceerd cijfermateriaal dat ik heb aangereikt.

De voorzitter: De heer Creyelman heeft het woord.

De heer Frank Creyelman: Minister-president, ik dank u voor het antwoord. U onderschrijft het belang van Amerikaanse investeringen en het feit dat ze zienderogen verminderen. Dat bevestigen, is één ding. Maar wat kunt u daaraan doen en wat is de essentie van de zaak?

Dat er een interne politiek is in de Verenigde Staten om een aantal dingen terug naar ginder te brengen, een soort van eigen-volk-eerstpolitiek, dat zal wel zo zijn. De Amerikaanse ondernemingen gaan echter niet alleen weg uit Vlaanderen, erger is dat ze minder snel weggaan uit onze buurlanden. Dat is veel en veel erger. De Amerikaanse bedrijven zien meer toegevoegde waarde in onze buurlanden. Onze strategische ligging, waar de heer Van Malderen naar heeft verwezen, is niet langer voldoende om ze hier te houden. Dat moet ons zorgen baren. Het is niet zo dat die desinvesteringen toevallige conjuncturele elementen zijn, want dat is minder erg. Het gaat wel degelijk om een structureel probleem en dat is veel erger. In dit geval is onze welvaart blijvend in gevaar. Het wegblijven van investeerders zal uiteindelijk leiden tot het teruglopen van productie en uitvoer en dus van welvaart, werkgelegenheid en zo meer.

Wat kunt u daar als minister-president aan doen? U kunt niet veel meer doen dan ‘kurieren am Symptom’. Een en ander heeft onder andere te maken met de systematische politieke instabiliteit van deze staat. Het gaat niet over Vlaanderen, want dat is voorlopig geen staat, maar over België. Die politieke instabiliteit is vandaag meer dan duidelijk met de steeds weerkerende communautaire problemen. Vandaag is het Brussel-Halle-Vilvoorde, morgen is

het weer iets anders. Het is de soms georganiseerde honderdjarige oorlog tussen de twee gemeenschappen, die trouwens al meer dan 100 jaar duurt.

Die communautaire politieke instabiliteit zet zich door op alle mogelijke vlakken in onze samenleving: fiscaliteit, loonlast, gebrek aan een gezond investeringsklimaat, begroting en staatsschuld. Dat weet men ook in andere landen. Dat weten ook buitenlandse investeerders. Waarom laten die buitenlandse investeerders ons land links liggen? Precies om die redenen. België, en dus ook Vlaanderen, is niet langer een goedkoop land met veel harde werkers maar niet alleen harde werkers, met veel ondernemers maar veel te weinig ondernemers, met goede verbindingen maar ook veel slechte verbindingen, en met een stabiel sociaal klimaat, dat valt nogal mee. Dat is zo omdat wij als Vlamingen de hefboomen niet in handen hebben om daar iets aan te doen en om de stabiliteit op al die vlakken te herstellen. De conclusie moet dus zijn dat, willen we als Vlamingen onze welvaart, onze werkgelegenheid, onze economie en onze plaats op de planeet veiligstellen, we dan die hefboomen zelf in handen moeten kunnen nemen en afscheid nemen van deze staat.

De heer Van Malderen pleit voor politieke stabiliteit, dat is perfect. Ik vind dat zeer bijzonder want hij pleit dus ook voor het einde van België, want dat is de enige mogelijkheid om die politieke stabiliteit te herstellen. Collega's, is Brussel-Halle-Vilvoorde belangrijk? Brussel-Halle-Vilvoorde is natuurlijk niet belangrijk, maar de essentie daarachter is dat wel en zorgt voor een groot deel van de problemen waar Vlaanderen mee worstelt en zeker voor het uitblijven van duurzame oplossingen voor al deze problemen. Dat moet de conclusie zijn van deze vraag.

De voorzitter: De heer Vereeck heeft het woord.

De heer Lode Vereeck: Ik heb begrepen dat we niet over gedetailleerde cijfers beschikken, maar dat we toch een onderscheid kunnen maken tussen de directe instromende investeringen en de herbestemming van winsten door Amerikaanse bedrijven hier.

Minister-president, F.I.T. legt terecht de nadruk op de greenfields. Dat blijkt ook uit het antwoord dat u hebt gegeven op mijn schriftelijke vraag. In die zin is het een klein beetje ontmoedigend om die trend vast te stellen want het zal vanuit de directe 'inward flowing investments' moeten komen, die nieuwe initiatieven, en niet zozeer van de herbestemming van winsten want dat zal meer binnen bestaande bedrijven en bestaande projecten gebeuren. Ik blijf toch nog die waarschuwende vinger van de Nationale Bank ernstig nemen.

Ook ik heb dezelfde vraag omdat ik een beetje op mijn honger blijf over wat u met die cijfers gaat doen. Het is helemaal niet de bedoeling om aan paniekvoetbal te doen. Onze ligging blijft strategisch, onze populatie blijft goed opgeleid en productief, maar op de vraag hoe u dat evalueert en wat volgens u de belangrijkste redenen zijn waarom het minder goed gaat, had u natuurlijk ook een heleboel andere dingen kunnen vermelden. U had ook kunnen verklaren dat het te wijten is aan het feit dat we op logistiek vlak niet van de grond geraken. Ik denk dan, bijvoorbeeld, aan de knoop rond Antwerpen. U had het kunnen wijten aan de politieke instabiliteit, zoals de spreker naast me net heeft gedaan. Ik ben blij dat de knoop volgens u bij de fiscaliteit ligt. Ik deel die mening.

Op dit vlak ben ik zeer tevreden. Dit betekent dat we aan die fiscaliteit moeten werken. Ik weet dat het in eerste instantie om federale bevoegdheden gaat. Misschien moeten we ons wat terughoudender opstellen wanneer we een flankerend beleid uittekenen. Dit maakt de buitenlandse bedrijven niet enthousiast. Het is niet daardoor dat ze beslissen naar hier te komen.

Binnen het bevoegdheidspakket van de Vlaamse Regering inzake de fiscaliteit zie ik een belangrijke opdracht weggelegd. Ik blijf op dit vlak al een halfjaar op mijn honger. De CEO van Ford Genk heeft een tijdje geleden verklaard dat er te veel lokale taksen zijn. De competitie wordt steeds aan de marge gevoerd. De marginale kosten zijn belangrijk voor de prijssetting. Dat kan hem de das omdoen.

De lokale fiscaliteit levert ongeveer 4 miljard euro op. Hiervan komt 1 miljard euro van de bedrijven. De helft hiervan is het resultaat van de onroerende voorheffing. De andere helft is afkomstig uit een plejade van veertig of vijftig lokale belastingen.

De minister van Financiën en Begroting heeft in zijn beleidsnota opgeroepen hier eens met de borstel door te gaan. Blijkbaar stuit hij enigszins op de gemeenten, die op hun gemeentelijke fiscale autonomie blijven aandringen. De minister van Buitenlands Beleid zou, in samenspraak met de minister van Financiën en Begroting, een initiatief moeten nemen. Het is natuurlijk de vraag hoelang de minister van Financiën en Begroting nog deel van de Vlaamse Regering zal uitmaken.

In het buitenland is het aantal taxatiemogelijkheden van de lokale overheden beperkt. In Frankrijk zijn er vier lokale heffingen. In Duitsland zijn er drie en in Nederland zijn er tien. De minister-president zou een voorzet moeten geven. We moeten de lokale fiscaliteit niet tot een of twee instrumenten beperken. Dat zou de lokale fiscale autonomie te veel aantasten, maar een beperking tot enkele fiscale instrumenten is zeker positief.

Minister Muyters heeft in zijn beleidsnota verklaard dat sommige lokale belastingen niet meer van deze tijd zijn: “Ze veroorzaken meer administratieve kosten bij de gemeenten en de belastingplichtigen, vooral bedrijven, dan dat ze opbrengsten genereren. De niet-resultaatgebonden belastingen verminderen, kan daar een vertaling van zijn. Samen met mijn collega’s zal ik hierover de nodige afspraken maken.”

Ik koppel dit citaat aan de uitspraak van de CEO van Ford Genk, die heeft verklaard hier last van te hebben. Ik denk dat we in Vlaanderen snel een aantal stappen vooruit kunnen zetten.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Ik wil nog even op het antwoord van de minister-president ingaan. We beschikken in Vlaanderen niet over de nodige cijfers. Dit geldt voor een aantal bevoegdheden waarvoor we momenteel wel over het gros van het instrumentarium beschikken.

Minister-president, plannen we in dit verband het opbouwen van cijferreeksen? Krijgt de Studiedienst van de Vlaamse Regering de opdracht die cijfergegevens te verzamelen? Ik herhaal hier gewoon een vraag die ik tijdens de vorige legislatuur aan toenmalig minister Ceysens heb gesteld. Het moet minstens de bedoeling zijn om in verband met het economisch beleid niet langer in het donker te moeten fietsen.

De voorzitter: De heer Vereeck heeft het woord.

De heer Lode Vereeck: Ik onderschrijf die vraag. Meten is weten.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Dat laatste kan ik enkel beamen. We bevinden ons echter in een spanningsveld. Om die gegevens te verzamelen, zouden we de bedrijven een bijkomende administratieve last moeten opleggen. We zouden die gegevens allemaal graag hebben. We zouden de Nationale Bank ervan moeten overtuigen ons dat cijfermateriaal te bezorgen. Wat de export betreft, beschikken we al over bepaalde cijfers. Ik ben het echter eens met de vorige sprekers: hoe meer cijfermateriaal, hoe beter.

We moeten in deze moeilijke tijden heel goed opletten. We hebben een Vlaamse Regering. De voorbije dagen vinden de buitenlandse investeerders me. Ik vind het dan ook zeer eigenaardig dat het Vlaams Belang vindt dat het wegvallen van de federale regering tot een totale chaos leidt. Het Vlaams Belang zou beter voor een andere strategie kiezen. Gelukkig hebben we een Vlaamse Regering die over bevoegdheden beschikt. Die bevoegdheden zijn niet volmaakt en moeten nog verder worden aangevuld en uitgebreid. Indien we nu geen Vlaamse Regering zouden hebben, zouden we ons misschien in een nog veel chaotischer situatie bevinden. We beschikken echter over een Vlaamse Regering. De buitenlandse

investeerders komen naar ons toe. Ze geven het signaal dat ze weten dat de Vlaamse Regering over heel wat bevoegdheden beschikt. Ze vragen ons of we hen kunnen helpen.

De heer Vereeck heeft het voorbeeld van Ford Genk aangehaald. Het is onze bedoeling als account manager op te treden. We zijn natuurlijk bevoegd voor onze eigen bevoegdheden. Zeker als er rulings en soortgelijke afspraken moeten worden gemaakt, zullen we bepaalde zaken inzake de fiscaliteit op ons nemen. Dit geldt ook ten aanzien van de gemeenten. In die gevallen gaat het vooral over de onroerende voorheffing en over de taxatie van outillage. De betrokken minister van de Vlaamse Regering zal nagaan hoe we op dit vlak tot oplossingen kunnen komen. De bedrijven hoeven niet zelf naar al die regeringen en instanties te stappen. Wij vormen het aanspreekpunt. In afwachting van een verdere staatshervorming zullen wij de problemen oplossen.

Dit lijkt me de juiste aanpak. Ik wil, in grote bescheidenheid, iedereen oproepen dit ten aanzien van buitenlandse investeerders duidelijk te maken. We hebben een Vlaamse Regering. De Vlaamse Regering werkt goed en blijft voortwerken. Het Vlaams Parlement levert de nodige steun. Dit is een belangrijk signaal. We moeten de buitenlandse investeerders overtuigen. Er zijn investeerders die in Vlaanderen willen investeren. Als bevoegd minister-president zal ik dit in ieder geval doen. Ik ga ervan uit dat we vanuit het Vlaams Parlement onverkort kunnen doorwerken. Dit is wat alle Vlamingen van ons verwachten. We kunnen aantonen dat we met nog meer bevoegdheden nog beter werk zouden kunnen leveren. De redenering dat alles zonder federale regering stilvalt, vind ik eigenaardig.

De voorzitter: De heer Creyelman heeft het woord.

De heer Frank Creyelman: Minister-president, dat is niet wat ik heb gezegd. U kunt niet ontkennen dat de politieke instabiliteit in België op Vlaanderen afstraalt. Spijtig genoeg maakt Vlaanderen hier nog steeds deel van uit. Aangezien we niet over voldoende bevoegdheden beschikken, kunnen we enkel ‘kurieren am Symptom’. Dat is wat ik heb gezegd. Wat u er allemaal bij hebt gefantaseerd, heb ik niet gezegd.

De voorzitter: De heer Vereeck heeft het woord.

De heer Lode Vereeck: Ik weet niet of de Vlaamse Regering goed werk levert. Ik heb daar zelfs ernstige bedenkingen bij. Volgens mij worden een aantal dossiers, zoals het logistiek dossier en het dossier van BAM, niet zo schitterend afgehandeld.

De Vlaamse Regering is wel minstens en voor lange tijd de enige grondwettelijk correct verkozen regering van dit land. Dit verleent de Vlaamse Regering een legitimiteit die in de rest van het land ontbreekt. Dit straalt af op de credit rating, die nog steeds AA+ is. Dit is door Standard & Poor’s bevestigd. Ik wil de minister-president hiervoor feliciteren. Volgens mij heeft dit vooral te maken met het feit dat de Vlaamse Regering de wettelijk verkozen en legitieme vertegenwoordiging van Vlaanderen vormt. Dit kan van de toekomstige federale regering en het toekomstig federaal parlement niet worden gezegd.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Matthias Diependaele tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de economische diplomatie

Vraag om uitleg van de heer Karim Van Overmeire tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de uitbouw van de zogenaamde economische diplomatie van het federale niveau en de Belgische recuperatie op het vlak van de buitenlandse handel

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele: Minister-president, daarnet hebt u op een cryptische manier gezegd dat er veranderingen op til zijn op federaal vlak. Het gaat hier natuurlijk over het ambt, en niet zozeer de persoonlijke invulling. Uit uw woorden dacht ik even te kunnen opmaken dat CD&V zou kiezen voor een oppositiekuur. Maar dat zal ik waarschijnlijk verkeerd begrepen hebben.

Mijn vraag gaat over de opening van een Belgische ambassade in Tokyo, waar Steven Vanackere, uw federale collega en minister van Buitenlandse Zaken, verklaard heeft dat er meer aan economische diplomatie gedaan zou moeten worden. Premier Leterme en minister Vanackere verklaarden achteraf dat het zeker niet de bedoeling was om de huidige bevoegdheidsverdeling tussen de federale en de regionale vertegenwoordigers op de helling te zetten. Premier Leterme zei dat hij u voor die reis naar Tokyo had gepolst over die uitspraak.

Buitenlandse Handel is sinds 1993 een regionale bevoegdheid. In deze commissie werd in het verleden meermaals benadrukt, onder andere door de voorzitter van deze commissie en mevrouw Moerman, dat dit een verworven bevoegdheid is. Bovendien bleek dat de samenwerking tussen de exportpromotiediensten Flanders Investment and Trade (F.I.T.) en het Waalse Agence wallonne à l'Exportation et aux Investissements étrangers (AWEX) vlot verliep, maar dat verbetering altijd mogelijk was.

In de plenaire vergadering van 7 mei 2008 verklaarde u nog dat het “federale niveau zich ook gediensig moet opstellen en zich vragen moet stellen over hoe het diplomatieke korps kan worden ingezet voor onze vragen en verzuchtingen”. U stelde dat “dit al gebeurt, maar nog verder uitgewerkt moet worden”. Enkele maanden geleden is er een zogenaamde non-paper uitgelekt, waarin het algemene principe stond dat de federale overheid zich gediensig moest gedragen ten aanzien van de regionale overheden, bij wie het zwaartepunt lag.

In uw beleidsnota Buitenlands Beleid 2009-2014 stelt u dat de specifieke samenwerkingsakkoorden van 1994 en 1995 met betrekking tot de gewestelijke economische en handelsattachés en de modaliteiten op het vlak van handelspromotie en het statuut van de vertegenwoordigers van de gemeenschappen en de gewesten in de diplomatieke en consulaire posten aan actualisering toe zijn. In dit kader hoopt u de lopende onderhandelingen over een samenwerkingsakkoord af te ronden.

Minister-president, klopt het dat u werd gepolst door de federale regering, zoals premier Leterme en federaal minister Vanackere hebben verklaard? In welke zin hebt u daarop gereageerd? Welke afspraken werden concreet gemaakt en met welk resultaat? Hoe evalueert u de huidige samenwerking tussen de respectieve exportpromotiediensten AWEX en F.I.T.? Werden onderhandelingen over de samenwerkingsakkoorden ondertussen afgerond? Wat is de stand van zaken?

De heer Karim Van Overmeire: Minister-president, zoals de heer Diependaele al heeft gezegd, komt deze problematiek geregeld in onze commissie aan bod. Ik verwijs ook naar de gedachtewisseling tijdens de plenaire vergadering van januari 2010, toen de federale overheid zich ineens formeel de ‘economische diplomatie’ als ‘kerntaak’ had toegeëigend. Dit is

natuurlijk flagrant in strijd met de in 1993 afgesproken taakverdeling, waarbij buitenlandse handel uitdrukkelijk en exclusief werd toevertrouwd aan de regio's. Dat wordt onderstreept door het feit dat het Agentschap voor Buitenlandse Handel geen federale instelling is, maar iets dat door de gewesten en de federale overheid samen wordt beheerd als een sui-generisconstructie. Voor de federale overheid voorzag men niet in een coördinerende rol.

Minister-president, ik ga ervan uit dat u uw stelling nog altijd genegen bent. U zei toen: "Met de bevoegdheden die we hebben, gaan we ervan uit dat de federale overheid een ondersteunende en dienende rol heeft. Dat moet en kan gebeuren in de hele federale diplomatie. De ambassadeurs moeten zich ten dienste stellen van de buitenlandse investeringen, de export en wat daarmee samenhangt." In maart 2010 was er een nieuwe discussie in deze commissie over dezelfde problematiek. U zei toen: "Ik heb daar al met Yves Leterme en Steven Vanackere over gesproken. Ik zal niet toelaten dat men de kaas van mijn brood eet. Dat is tegen mijn karakter".

Ondertussen wordt er nog altijd aan die kaas geknabbeld. Als u niet oplet, hebt u straks alleen nog droog brood. Want de evolutie op het terrein gaat altijd maar verder, ondanks alle verklaringen, waarschuwingen en gesprekken die worden afgelegd. We zien dat het federale niveau zich inzake buitenlandse handel steeds meer bevoegdheden toe-eigent. De heer Diependaele heeft er al naar verwezen. Premier Leterme – of moet ik voormalig premier Leterme zeggen? – en – voormalig – minister van Buitenlandse Zaken Vanackere vonden dat de Belgische ambassadeurs meer moesten inzetten op 'economische diplomatie', en – en dat is toch wel een interessante stelling – dit ter compensatie van de aan de EU verloren 'politieke' diplomatie. Men schuift dus de bevoegdheden door naar een ander niveau. Omdat men daardoor weinig te doen heeft, pikt men maar bevoegdheden in van de eigenlijke houder van die bevoegdheden.

In De Tijd lezen we het volgende: "De eerste minister had het diplomatisch over de noodzaak dat de krachten in België worden gebundeld, waarbij hij veel pragmatisme predikte. Maar eigenlijk botsen we in het buitenland steeds op onze interne institutionele grenzen, want het is de exclusieve bevoegdheid van de gewesten hun economische belangen in het buitenland te behartigen. Maar zeker in de groeilanden in Azië kom je niet ver als Vlaamse handelsvertegenwoordiger van Flanders Investment and Trade (FIT) of als Waalse vertegenwoordiger van AWEX. Zeker in Azië gaan economie en politiek er op het hoogste niveau hand in hand. Bedrijven weten dat ook, en kloppen dan ook vaak aan bij de Belgische ambassadeur om hun belangen te behartigen (...)."

Ex-premier Leterme en ex-minister Vanackere zouden op de persbriefing gesteld hebben dat het in geen geval de bedoeling is om de huidige bevoegdheidsverdeling tussen de federale en de regionale vertegenwoordigers in het buitenland op de helling te zetten, maar in de praktijk gebeurt het natuurlijk wel. In De Tijd lezen we: "En als de eerste minister, als voortrekker van een Belgische economische diplomatie, in het buitenland van het ene hoofdkwartier van een onderneming naar het andere gaat, dan opereert hij eigenlijk in een institutioneel vacuüm. Het zou niet voor het eerst zijn dat er daardoor, op het binnenlandse front, communautaire heibel ontstaat." Maar nu komt het: "'Maar daar trek ik mij niets van aan', zegt Leterme. 'Ik werk voor onze bedrijven en onze mensen'." Dat is natuurlijk een buitengewoon boeiende stelling. Als de federale premier effectief deze woorden heeft uitgesproken, dan moeten we besluiten dat voor hem de afgesproken bevoegdheidsverdeling van 1993 tussen het federale en regionale niveau opzij kan worden geschoven telkens als een niveau denkt dat het efficiënter kan optreden en telkens als men denkt dat men 'iets kan doen voor de mensen'.

Minister-president, u hoeft eigenlijk geen rekening te houden met uw bevoegdheden. Als u centen hebt en vindt dat u iets goeds kunt doen voor de mensen, dan moet u dat gewoon doen, ongeacht wie bevoegd is. U moet niet nee knikken. Dat is wat premier Leterme zegt. Hij stelt dat zij gewoon efficiënter zijn in het buitenland, dat zij de zaak gewoon naar zich toe trekken.

Dat staat heel ver van de dienstbaarheid die volgens u de federale overheid moet betonen. Ik verwijs naar uw antwoord van januari 2010.

Minister-president, welke wettelijke basis – bijzondere wet? Grondwet? – is er eigenlijk voor een federale ‘economische diplomatie’? Erkent u dat er een probleem is van structurele recuperatie op het terrein van de buitenlandse handel? Ik wil dat wat loskoppelen van de persoon. Het gaat niet over de heer Vanackere of over de heer Leterme, of daarvoor over de heer De Gucht. Het gaat over de federale diplomatie die steeds meer bevoegdheden kwijtspeelt aan Europa en nu op zoek is naar nieuwe opdrachten voor zichzelf. Gaat u akkoord met de stelling dat F.I.T.-vertegenwoordigers in de groei landen in Azië ‘niet ver komen’ en dus de noodzakelijke slagkracht missen om de Vlaamse bedrijven daar op een efficiënte manier te helpen? Kunt u preciseren hoe u de ‘ondersteunende en dienende rol’ van de federale overheid, van de federale diplomaten in de praktijk ziet? Hoe denkt u de federale overheid, zodra die zich een beetje hersteld heeft, ervan te overtuigen om de rol die u voor haar ziet op te nemen?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, collega’s, ik wil hier nog eens duidelijk onderstrepen dat de gewesten bevoegd zijn voor het economisch beleid en voor het afzet- en uitvoerbeleid, en dat wij deze bevoegdheden volop uitvoeren en uitoefenen. Van een herschikking van die bevoegdheden is geen sprake. Ik zal dat in de toekomst misschien nog moeten herhalen, maar ik hoop minder en minder.

Mijnheer Diependaele, het klopt dat Yves Leterme me een brief heeft geschreven waarin stond dat hij naar Zuid-Korea en Japan ging. Hij vroeg me of hij kon helpen bij bepaalde dossiers. Wij hebben laten weten niet meteen dossiers te hebben waarin de federale regering op dat moment een belangrijke bijdrage kon leveren. We zijn volop bezig met een aantal dossiers, maar dat was voorlopig niet nodig.

U ziet dat er sprake kan zijn van een andere benadering. Dat de ontslagnemende premier me vraagt of er dossiers zijn waarmee we zeer intensief bezig zijn en waaraan hij door zijn aanwezigheid een bijdrage kan leveren, lijkt me al een belangrijke stap. Onze mensen van F.I.T. en dergelijke waren ook altijd aanwezig bij die bezoeken. Ze hebben een stand van zaken gegeven. We weten zeer goed waar we nu staan. Ik hoop dat we in een aantal dossiers de zaken voort goed kunnen afronden.

Mijnheer Van Overmeire, dat lijkt me de manier waarop we kunnen voortwerken. Als federale ministers bepaalde landen bezoeken, melden ze dat en vragen ze of ze iets kunnen doen. Soms zullen ze niets kunnen doen, soms wel, aan de hand van een aantal elementen, en dat is dan ook mogelijk. Zo zie ik een dienstbare opstelling heel concreet in de praktijk.

Mijnheer Diependaele, de gesprekken over de aanpassing van de samenwerkingsakkoorden van 1994-1995 met betrekking tot de gewestelijke economische en handelsattachés, de modaliteiten op het vlak van handelspromotie en het statuut van de vertegenwoordigers en de gewesten in de diplomatieke en consulaire posten zijn nog niet afgerond. Vóór het ontslag van de federale regering waren die akkoorden opnieuw op de agenda van de vergadering van de Interministeriële Conferentie Buitenlands Beleid (ICBB) van 3 mei 2010 gezet. Morgen zou een voorbereidende vergadering plaatsvinden, maar ik heb begrepen dat, gezien de situatie, die vergaderingen niet zullen plaatsvinden.

Met betrekking tot de evaluatie van de huidige samenwerking tussen de exportpromotiediensten AWEX, F.I.T. en Brussels Export is op 31 mei 2010 een overlegvergadering gepland, over de geografische spreiding van de posten en het aantal behandelde vragen. Dit overleg maakt deel uit van de heronderhandelingsprocedure, die tot doel heeft een nieuw samenwerkingsakkoord af te sluiten, met nieuwe afspraken over nieuwe noden.

Mijnheer Van Overmeire, zowel de oppositie als de meerderheid heeft het volste recht om een aantal dingen te volgen, te bewaken en een bezorgdheid te uiten. Ik begrijp dat zeer goed. Ik heb op de federale diplomdagen zelf het woord gevoerd. Ik heb daar gezegd wat ik hier ook heb gezegd. Ik heb daar zelfs aan toegevoegd dat de kleur van de kat bijzaak is, als ze maar muizen vangt. Dat sluit enigszins aan bij de discussie over de Amerikaanse investeringen. Dat betekent niet dat men ons op een slinkse wijze bevoegdheden kan of mag ontfutselen. We moeten echter alles inzetten wat we kunnen inzetten om tot een resultaatgerichte aanpak te komen.

Ik heb het al eens onderstreept: ik heb daar aangevoeld dat de federale diplomaten zich daar zeer van bewust zijn, en dat er bij hen een grote bereidheid is om zich positief in te zetten. Ik heb het voorbeeld aangehaald van de missie naar Californië. Toen ging het over de consul-generaal, maar ook over de ambassadeur. We voelen dat er een andere aanpak is, maar die komt ook van ons. We zeggen niet: dat is ons terrein, gelieve u te verwijderen. We zeggen aan federale diplomaten dat we vinden dat ze een bijdrage kunnen leveren aan onze missies. We vragen hun die bijdrage ook te leveren. Die mensen staan daar zeer open voor. Ze zijn zeer toegankelijk. Ik vind niet dat we er bang voor moeten zijn dat ze onze bevoegdheden zullen afnemen en zullen doen wat wij moeten doen. Neen, wij moeten doen wat van ons wordt verwacht, en we moeten aan de federale diplomaten vragen zich daarbij in te schakelen. Ook de ministers die naar die landen gaan, vragen wat ze kunnen doen.

Ik denk dat we stap voor stap de zaken in die richting doen bewegen. Mijnheer Van Overmeire, u raakt weliswaar niet in paniek, maar u doet uitschijnen dat we ons de kaas van het brood laten eten. Om het bij die beeldspraak te houden, ik denk dat onze kaas alleen maar dikker wordt.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele: Voorzitter, minister-president, ik dank u voor uw antwoord. We moeten er ons bewust van zijn dat het gevaar van een recuperatie door de federale overheid wel degelijk bestaat. We moeten erover waken dat dit niet zomaar gebeurt. Ik verwijs naar de uitspraak over de kaas en het brood.

Anderzijds ben ik het er ook wel mee eens dat we zeker gebruik moeten maken van de mentaliteitsverandering die er is. We moeten er inderdaad voor kunnen zorgen dat die federale diplomaten eigenlijk een opdracht krijgen van de Vlaamse overheid en op die manier worden ingeschakeld in Vlaams beleid, en niet langer of minder in federaal beleid, zodat die verhouding dus verandert. Dat kan een tussenstap zijn naar een echte eigen diplomatie, minstens naar een economische diplomatie.

Ik was heel blij met uw antwoord van daarnet op de vorige vraag. Er is wel degelijk nog altijd een goeddraaiende Vlaamse Regering. Dat sluit daar deels bij aan. We zullen echter die vragen moeten blijven stellen aan u. U hebt er zelf naar verwezen. We schieten daarmee inderdaad op de verkeerde persoon. Van hieruit kunnen we immers niets zeggen aan uw federale collega's. We zullen daar alleszins echter op blijven hameren, zodat u bereid blijft daarvoor te gaan en voorzichtig blijft. Voor het overige kan ik uw betoog eigenlijk volledig steunen.

De heer Karim Van Overmeire: Mijnheer Diependaele, ik denk niet dat we op de minister-president schieten. Als gemeenschapssenator stel ik de vraag die ik hier stel, ook aan de federale minister van Buitenlandse Zaken. Angst is een te sterk woord, maar als ik bekommerd ben, dan is dat omdat de antwoorden van die federale minister en de antwoorden van de Vlaamse minister-president toch niet altijd gelijklopend zijn. Er zijn duidelijk andere accenten.

Minister-president, u stelt dat u dit hier al vaak hebt moeten uitleggen en u hoopt dat u dat in de toekomst niet veel zult moeten doen. Het is wat jammer dat we er hier telkens op moeten terugkomen, want eigenlijk zijn we hier een defensieve strijd aan het leveren op basis van een

bevoegdheidsverdeling uit 1993, maar u moet het vooral aan de overzijde blijven uitleggen. Daar zitten de hardhorigen. Hier hebben we allemaal begrepen wat er in 1993 is afgesproken. We zien alleen dat er op het terrein iets anders gebeurt, dat er een andere evolutie is. Het is dan ook onze eerste plicht om daar in deze commissie en de plenaire vergadering telkens op terug te komen.

Uit de vraag van de federale premier die naar het buitenland gaat of hij niets kan doen, leidt u af dat er een grote dienstbaarheid bestaat. Goed, als dat daadwerkelijk zo is, dan is dat een positieve evolutie. Er is echter natuurlijk een verschil tussen een federale minister die naar het buitenland gaat en en passant vraagt of hij niets kan doen, of er geen belangrijk dossier is, en tientallen federale diplomaten die daar permanent op post zijn en die, als we de verdeling uit 1993 correct uitvoeren, hun instructies qua economische diplomatie inderdaad van de gewesten zouden moeten krijgen. Nu is dat absoluut niet het geval. Nu wordt dat nog altijd federaal aangestuurd. In het beste geval worden de gewesten geconsulteerd of wordt hun gevraagd of men niets kan doen. Er is echter duidelijk ook een federale dynamiek vanuit de FOD Buitenlandse Zaken om daar een nieuw terrein te ontginnen.

Ik ben inderdaad bekommerd. Ik weet niet waar het institutioneel met dit land heen gaat, maar een van de mogelijke scenario's lijkt me dat er na verkiezingen bij de vorming van een nieuwe federale regering een soort grote koehandel ontstaat, waarbij allerlei dingen in één zak worden gestopt. U schudt van neen. We zullen zien. Daarbij is een van de zaken een herfederalisering van Buitenlandse Handel. De voorbije jaren is het terrein daarvoor geëffend. Dat lezen we in de krantencommentaren en de verslaggeving over die buitenlandse reizen. En dat geldt zowel voor de heer De Gucht destijds als voor de heren Leterme en Vanackere. Er is een sfeer ontstaan als zou in het buitenland, en dan zeker buiten Europa, niemand Vlaanderen weten liggen en het daarom beter zou zijn de buitenlandse handel te herfederaliseren. Ik vrees dat een van de mogelijke scenario's is dat in het kader van een grote koehandel die bevoegdheid wordt geherfederaliseerd. De enige manier waarop het Vlaams Parlement daar een beetje weerwerk kan tegen bieden, is dat voortdurend ter sprake te brengen en die zaken niet als voldongen feiten te aanvaarden. Daarom, minister-president, zullen de voorliggende vragen u, indien nodig, opnieuw worden voorgelegd.

Minister-president Kris Peeters: U kunt in een glazen bol kijken.

Ik ga ervan uit dat deze commissie daarop toeziet. Wij wenden onze bevoegdheden zeer goed aan en wij boeken resultaten. In de realiteit leveren wij in tal van dossiers schitterend werk. Ik geef het voorbeeld van onze vertegenwoordiger in Japan, die vloeiend Japans spreekt. Iedereen heeft daar met open ogen naar gekeken en met open oren naar geluisterd. Wij leveren schitterend werk op tal van vlakken. Waar dat niet het geval is, moet er worden bijgestuurd. We moeten dat werk gewoon voortzetten. Dat vraagt een doorgezet beleid. Ik denk dat dat de juiste weg is. Ik kan niet in een glazen bol kijken, maar ik ben niet zo beducht voor die koehandel waar u het over hebt.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■